

Erdészeti Lapok

Alapítva: 1862-ben

CLII. évfolyam
2017. április

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata

www.oee.hu

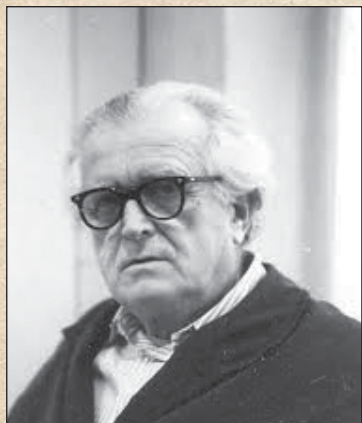
A TARTALOMBÓL:

**KLÍMAVÁLTOZÁS, ERDŐGAZDÁLKODÁS, KIHÍVÁSOK
HIDEGREMIXES ÚTFELÚJÍTÁS ZALÁBAN
ERDŐGAZDÁLKODÁS ALGÉRIÁBAN
NATURA 2000 KONFERENCIA SOPRONBAN
ÚJJÁÉLEDNEK A VÁNDORTÁBOROK
PÁLOSOK ÉS A DEBRECENI TECHNIKUM**

Jérôme René

(Nagyszentmiklós [ma Románia], 1910 –
Budapest, 1998)

Bedő-díjas erdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület lapjának, Az Erdőnek, majd az Erdészeti Lapoknak évtizedeken át főmunkatársa, helyettes szerkesztője.

Erdőmérnöki oklevelét Sopronban szerezte meg 1934-ben. A végzés után először a Gödöllői Erdőigazgatóságon dolgozott, majd Tiszabogdányban (Kárpátalja) lett erdőgondnok. A keleti fronton katonáskodott a II. világháború alatt, majd Monostorapátiban lett erdőgondnok 1946-49 között. Innen került a Földművelésügyi Minisztériumba, majd az Országos Erdészeti Főigazgatóságra, ahol hosszú időn keresztül dolgozott különböző beosztásokban. Fő feladatköre az erdészek körében a szakmai ismeretek terjesztésének elősegítése volt. Ehhez kapcsolódott az a négy évtizedes szerkesztői, cikkírói, ismeretátadási tevékenység, amit társadalmi munkában *Az Erdő*, majd az eredeti nevét visszanyerő *Erdészeti Lapok* munkatársaként végzett. A lapnál 1954–79 között főmunkatársként, majd helyettes szerkesztőként, 1980–98 között, egészen haláláig ismét főmunkatársként tevékenykedett. Ilyen hosszú ideig még a lapalapító Divald Adolf sem volt az *Erdészeti Lapok* főmunkatársa, aki 28 éven keresztül viselte ezt a tisztséget. Rendkívül szerteágazó, több száz cikket tartalmazó munkássága a biológiai, műszaki fejlesztés hazai és nemzetközi eredményeinek ismertetésétől az egyesületi élet eseményeiről való tudósításig felölelte a korabeli erdőgazdálkodás, erdészet szinte minden területét, történéseit. Munkássága elismeréseként 1984-ben megkapta a Bedő-díjat.

Sírhelye: Jérôme René a Farkasréti temetőben nyugszik (801. parcella, 991. urnahely).

Keresztési Béla

(Kiskunfélegyháza, 1922. január 3. –
Budapest, 2001. január 15.)

Bedő-díjas erdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület lapjának, Az Erdőnek 25 éven át szerkesztője, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatója, a Magyar Tudományos Akadémia tagja

Erdőmérnöki oklevelét 1944-ben szerezte meg a budapesti Műegyetem soproni Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán. 1946-tól 1949-ig a miskolci erdőgazdaság erdőrendezője volt, majd 1949-50-ben az Alföld-fásítás országos felügyelőszé-
gének titkáráként tevékenykedett. 1950 és 1953 között aspiránusként dolgozott a Leningrádi Erdészeti Akadémián. Hazatérését követően, 1953-ban az Országos Erdészeti Főigazgatóság főigazgató-helyettesévé nevezték ki, ahol fő feladata az erdőgazdálkodás és faipar fejlesztését célzó országos program kidolgozása és megvalósítása volt. 1960 és 1987 között az Erdészeti Tudományos Intézet munkáját irányította mint főigazgató. Ezt követően 1995-ös nyugdíjazásáig kutatóprofesszorként dolgozott tovább az intézetben. Elméleti és gyakorlati erdészeti érdeklődése homlokterében az általános erdőművelési kérdéseken túl az akácfa-nemesítés és -termesztés, az akácmezstermelés, az akácerdők nevelési és felújítási problémái álltak. Nevéhez fűződik nyolc jó faminőségű, egyszerismind a méhészet szolgáltatása is állítható akác fajta kinemesítése és a hazai erdőművelésbe való bevonása. Az erdőgazdálkodás fejlesztésére törekedve behatóan foglalkozott az erdővagyon gépesített, többcélú gazdasági hasznosításának lehetőségeivel, a jóléti erdőgazdálkodással, az erdőesztétikával és a parkerdőgazdálkodással is. Az Erdészeti Tudományos Intézet vezetőjeként megszervezte a nagytáji kutatóállomásokat, s a kutatóintézetet a nemzetközi erdészettudományi intézményhálózat és együttműködési programok aktív résztvevőjévé tette. Mintegy tizenöt általa írt vagy szerkesztett könyv mellett több mint kétszáz szakdolgozata jelent meg.

1954 és 1979 között negyed századig *Az Erdő*, 1960 és 1988 között az *Erdészeti Kutatások* című folyóiratok felelős szerkesztője volt. Rövid ideig az Országos Erdészeti Egyesület alelnöki tisztségét is betöltötte.

Sírhelye: Keresztési Béla sírja a Farkasréti temetőben található (7/9. parcella 1-39 sírhely).

A harmadik oldal

A főszerkesztői iroda legtöbbször csak kívánatos „alkotói csendjéből” nézve az egyesületi titkárság és a főtájkár irodája felé, egyre többször az a kissé talán túlzó, de mégis képszerűen leíró érzésem támad mintha egy nyüzsgő akciócentrumba kerültem volna, ahol a kollégák a monitorok és a telefonok szorításában, egymással folyamatosan egyeztetve, vagy másokkal tárgyalva küzdenek a fölējük tornyosuló feladatok, korszerű elnevezéssel élve projektek „tengerével”.

Egyesületünk eseménynaptárára tekintve ez nem is csodálható. A tavalyi jubileum nem kis kihívásai és szép feladatai után, idén is mozgalmas év várható. A mindennapi egyesületi működés mellett gőzerővel halad előre, az OEE immár átalakult szerepköre mellett, a 148. Vándorgyűlés szervezése, az Év erdésze versennyel karöltve.

Rohamléptekben kell beindítani a nagy felelősséget, de nagy lehetőséget is jelentő, újjáéledő erdei vándortábor mozgalom működőképes rendszerét, a kijelölt erdőgazdaságokkal együttműködésben.

Zajlik a Kaán Károly születésének 150. évfordulóját ünneplő jubileumi események szervezése, s a látóhatáron már feltűnnek az Erdővarázs rendezvény, majd az európai tanulmányi verseny, az YPEF, idén Magyarországon rendezendő nemzetközi döntőjének sokrétű koordinációs feladatai.

S a várható környezeti nevelési programokról, az Erdők Hétéről, a tervezett kiadványok megjelentetéséről, az elérhető pályázati források adta feladatokról még nem is beszélünk.

Természetesen ez a kis reális tükröz nem panasz, hiszen az erdészeti ágazat utóbbi években magasabb fordulatszámra pörgő világában minden bizonnyal nem ismeretlen ez az egyenlet. Inkább arra buzdítok ezzel mindenkit, hogy érdemes tevékenyen és szervesen részt venni ebben az örömdetes mozgalmasságban, együtt élni, helyi szinten is, Egyesületünk sokszínű tevékenységével. Hiszen a lehetőség minden tagtársunknak adott!

Nagy László
főszerkesztő

Erdészeti Lapok

Az Országos Erdészeti Egyesület
havonta megjelenő folyóirata
CLII. évfolyam 4. szám (április)
A kézirat lezárva: 2017. április 3.

A címlapon:

Szirom-ragyogás
(Tavaszi hérics — Adonis vernalis)

Fotó: **Bodó Mónika**

FŐSZERKESZTŐ: **NAGY LÁSZLÓ**

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE:
DR. OROSZI SÁNDOR

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

dr. Bartha Dénes, Haraszti Gyula,
Lengyel László, Lomnici Gergely,
Puskás Lajos, dr. Sárvári János,
dr. Schiberna Endre, Wisnovszky Károly

SZERKESZTŐSÉG:

1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Telefon: 06 (1) 201-6293

Mobil: 06 (20) 330-3462

e-mail: erdlap@oeo.hu

www.erdeszetilapok.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület,
1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Levél cím: 1021 Budapest, Budakeszi út 91.

FELELŐS KIADÓ: **ZAMBÓ PÉTER** elnök

Tördelőszerkesztő: Balog Zoltán

Olvasószerkesztő, nyelvi korrektor:

Campus Mária

Nyomdai munkák:

PR Innovation Kft., Budapest

Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Felvilágosítást a
lappal kapcsolatban az Egyesület ad.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyil-
vántartásba vesszük. A cikkek, írások nem
feltétlenül azonosok a szerkesztő vélemé-
nyével, azok tartalmáért mindenkor a
szerző felel. Honoráriumot meg egyez-
sél csak felkért írásokról,
illetve grafikai munkáért fizetünk.

ISSN 1215-0398

A tartalomból:

A klímaváltozáshoz alkalmazkodó erdőgazdálkodás
kihívásai — I.102

Mátyás Csaba:

Alkalmazkodás a törvények, társadalmi elvárások
és az ökológiai kihívások keresztüzében102

Mátyás Csaba:

A termőhelyi feltételek és a szárazsági
határ eltolódása103

Csóka György, Hirka Anikó:

A változások jelei104

Berki Imre:

Szárazodás befolyásolta kigyérülés a
kocsánytalan tölgy példáján105

Korda Márton, Dr. Kézdy Pál, Dr. Csiszár Ágnes:

Idegenhonos, inváziós fajok hazánk védett területein107

Knausz Péter: Útfelújítás Szentpéterföldén110

Dr. Borovics Attila, Dr. Somogyi Norbert:

Erdészeti kutatások és erdőgazdálkodás Algériában I.112

Kitüntetésátadások a nemzeti ünnepen116

Átadták az idei Pro Silva Hungariae-díjakat117

Gribek Dániel:

NATURA 2000 konferencia Sopronban I.120

Bódis Pál:

NATURA 2000 terepi program a Soproni-hegységben122

Domina Norbert:

A Gulágra elhurcoltakra emlékeztek Napkoron124

Nagy László:

Együttműködési megállapodás az Egyesület és a Soproni
Egyetem között125

Nagy László: Újjáélednek a Vándortáborok126

Béni Kornél:

Pálosok és a Debreceni Technikum127

Béni Kornél, Nagy László, Szakács László:

28 év az Erdészettörténeti Szakosztály élén128

Andrésiné Dr. Ambrus Ildikó: Az erdész képzés aktualitásai129

Dr. Sárvári János: Könyvtárunk 2016. évi beszámolója130

Nagy László: A fehér kőtorony magánya132

A klímaváltozáshoz alkalmazkodó erdőgazdálkodás kihívásai – I.

A klímaváltozással kapcsolatos hosszú távú teendőkre felkészülés, ha valahol, az erdőgazdálkodásban kiemelkedően fontos. Elérkezett az idő az összegyűlt tapasztalatok alapján megalapozott feladatok megfogalmazására. A SOE Erdőmérnöki Kara, a NAIK ERTI és több más partner közreműködésével az „Agrárklíma.2” projekt keretében előkészületek folynak egy *előzetes döntéstámogató rendszer (eDTR)* létrehozására. Több részesre tervezett cikksorozatunk keretében bemutatjuk a változó klímahatások következményeinek már látható szimptomáit, bemutatjuk a klíma előrejelzésére szolgáló éghajlati modelleket és eredményeiket, és a bevezetendő döntéstámogató rendszert. Kitérünk a termőhelyek megváltozott potenciáljának értékelésére, a fajaj- és származásválasztás lehetőségére, valamint a fatermés várható alakulásának előrebecslésére is.

Alkalmazkodás a törvények, társadalmi elvárások és az ökológiai kihívások kereszttüzeiben

– Mátyás Csaba –

Aszálykár a Mátrában, 2007 (Fotó: dr. Csóka György)

Egy nemrégiben ÉK-Magyarországon készült belső jelentés az alkalmazkodó erdőgazdálkodás és a NATURA 2000 elvei egybevetéséről a következő sommas összefoglaló megjegyzéssel végződik: „A törvényi szabályozásban erőteljesebb az ideológiai karakter (az üzemmódváltás obligát deklarációja), semmint a természetközelség kívánalmait a termőhelyi adottságokkal, fajfaj tulajdonságokkal és terepi szakmai tu-

dással kombináló, az alkalmazkodott állományok biztonságos felújítását garantáló szakmai szemlélet.”

A megjegyzés az átalakító üzemmód bevezetését előíró 2009. évi XXXVII. törvényre utal, amely Európában a legkorlátozóbb, konzervatív erdőtörvények közé sorolható. A törvény célja egyebek között a hazai erdők alkalmazkodóképességének hatékony megerősítése; ebben a természetességi mu-

tató alkalmazása fontos szerepet játszik. Ez az összetett indikátor alkalmas a faállomány jellemzői (fajösszetétel, szintezettség, őshonosság stb.) alapján a feltételezhető egykori/potenciális természetes állapottól való távolság kifejezésére. A törvény szerint az állami erdők meghatározott részén a természetességet területileg fokozatosan növelni kell, vagy legalábbis romlását meg kell akadályozni.

Egy 2016-ban befejezett, erdőgazdálkodók és erdőtulajdonosok körében végzett felmérés szerint (Pappné-Vancsó és mtsai. 2016) a gazdálkodók tudatában vannak annak, hogy az erdők alkalmazkodóképességét a rendelkezésre álló eszközökkel növelni kell, akár még klímateroleráns populációk, fajok behozásával is, azonban általános vélemény, hogy adott esetben ennek végrehajtásához hiányoznak a feltételek. Ez a kettősség nem magyar specialitás, inkább annak a jellegzetes ellentmondásnak a kifejeződése, amely az ökológiai racionalitás és a társadalmi elvárások által befolyásolt hivatalos szakpolitika között feszül.

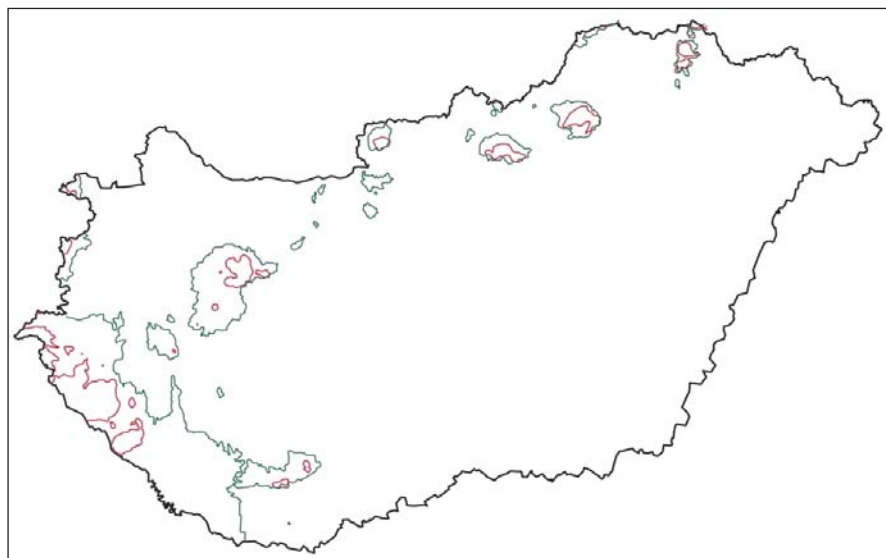
Európában a fenntarthatóság/tartamosság követelményei évszázadok óta korlátozzák és szabályozzák az erdőgazdálkodást. Ezek a szabályok azonban néhány évtizede kettős kihívás elé kerültek. Egyrészt az előrevetített klímaváltozás kilátásai a megszokott ökológiai feltételek hirtelen és szignifikáns változásáról szólnak, ugyanakkor – ugyancsak a klímaváltozással összefüggésben – az európai nemzetgazdaságok gazdaságpolitikai kihívása a megújuló erőforrásokra való átállás megszervezése, amiben az erdőkre komoly szerep hárulhat. Mindkét feladat csak akkor teljesíthető, ha az eddigi merev szabályozás bizonyos elemei feloldásra kerülnek, az alkalmazkodóképesség ja-

* Prof. dr. Mátyás Csaba – emeritus egyetemi tanár, SOE EMK KFI

Dr. Csóka György – tudományos tanácsadó, NAIK ERTI Erdővéd. oszt. Mátrafüred

Dr. Hirka Anikó – tudományos főmunkatárs, NAIK ERTI Erdővéd. oszt. Mátrafüred

Dr. Berki Imre – tszv. egyetemi docens, SOE EMK KFI

1. ábra A bükk optimális klímaterének 20. századi zsugorodását mutatja a FAI aszályindex 4,0 értékének elmozdulása az 1901–1930 (zöld) és az 1975–2004 (piros) időszakok között² (terv: Rasztovits–Móricz 2009).

vítása mint elsődleges kritérium érdekelben.¹

Sok tekintetben eddigi beidegződéseinket kell meghaladnunk. Egyes, a korábbi képbe nem illő tények elfogadása pszichikai probléma is: az ember öntudatlanul is igyekszik elfojtani, háttérbe szorítani a számára kedvezőtlen híreket és információkat – márpedig néhány illúzióval le kell számolnunk. A konzervatívabb megközelítésnek a közvéleményben erős támogatottsága van, amit a „tudományos” vagy „szakmai” vélemények iránti gyanakvás is táplál, de erősíti az a nem teljesen alaptalan meggyőződés, hogy környezeti kihívásoknak akkor felelünk meg a legjobban, ha visszatérünk a kevésbé bolygatott, természetközeli, történeti állapothoz. „Támogatott fajvándorlás”, „nem őshonos fajok”, „agroerdészet” – csak néhány a konzervatív szemlélet által nem kedvelt fogalmak közül. Számos országban tapasztalható az idegenkedés az aktív, alkalmazkodást segítő erdészeti lépésektől. Megállapíthatjuk, hogy az alkalmazkodó erdőgazdálkodás elvei valóban a „társadalmi elvárások és az ökológiai kihívások

kereszttüzében” formálódnak. Egy 2010-ben készített tanulmányunk szerint például a kelet-európai és közép-ázsiai országok nemzeti erdészeti stratégiája a várható környezeti változásokkal kapcsolatos lépésként egyedül

a természetességhez való visszatérést ismeri (Mátyás 2010). Mint láttuk, ez Magyarországon sincs másképp.

Ugyanakkor mind a gyakorlati tapasztalatok, mind az ökológiai és genetikai kutatások eredményei azt jelzik, hogy Közép-Európában (és a boreális övben még erőteljesebben) a termőhelyi potenciál eltolódása máris olyan mértéket öltött, ami az egyes erdőövek (zónák) közötti különbséget is meghaladhatja. A nyári átlaghőmérséklet emelkedése már az elmúlt 30 évben elérte a 2 °C-ot (lásd a cikksorozat következő részében), miközben az erdészeti klímazónák közötti átlagos különbség a júliusi közép tekintetében mindössze 0,8 °C volt (Mátyás és Czimer 2000)! Mindez azt jelenti, hogy az eddigiek során állandónak tekintett termőhelyi feltételek is változnak (1. ábra), hiszen termőhely-osztályozásunk alaptényezője éppen a klíma. Az előrevetített klimatikus változások a következő évtizedekre olyan változásokat jeleznek, amelyek a történeti, egykori *potenciális vegetációhoz való visszatérést nem valószínűsítik.*

A termőhelyi feltételek és a szárazsági határ eltolódása

– Mátyás Csaba –

A hazai és világsajtó, de a közbeszéd egyik visszatérő témája is a várható klímaváltozás. A megalapozottnak tűnő vélemények mellett nem hallgatnak el a kritikus hangok sem. Az egyik leggyakoribb érv a klímaváltozás fenyegetései kapcsán az, hogy „klímaváltozás mindig is volt”. Ezt a tényt soha senki sem vitatta. Ne feledjük azonban, hogy a mostani változások sebessége messze meghaladja a földtörténeti múltból jól ismert változások zömét, és emiatt a spontán ökológiai folyamatok érvényesülése kétséges (1. táblázat). Az alkalmazkodást ilyen körülmények között egyedül a természet erőire bízni kockázatos stratégia.

Az erdőtakaró vonatkozásában közismert tény, hogy a klímazónák múltbeli eltolódása (pl. a jégkorszakok utáni felmelegedés során) magával hozta a növényfajok, társulások előfordulásának eltolódását is. Ha a klíma változása gyors, akkor az új feltételeket nem tűrő egyedek, fajok vitalitása gyengül, egészségi állapotuk leromlik, végül lokálisan ki is pusztulhatnak. Vagyis az „eltolódás” tömeges pusztulás formájában jelentkezik. A kipusztultak helyét más egyedek, más fajok foglalhatják el – amennyiben mesterséges beavatkozás nélkül erre képesek. Különleges helyzet alakulhat ki azonban ott, ahol a

1. táblázat: Néhány fajfaj természetes (jégkorszaki) vándorlási sebessége (km/100 év) százéves mérsékelt klímaváltozással egybevetve (Mátyás Cs.)

	km/100 év
Bükk	20–30
Tölgyek	7,5–50
Lucfenyő	8–50
Izotermaeltolódás sebessége síkvidéken, 2 °C hőmérséklet-emelkedés esetén	290
2 °C „utoléréshez” szükséges évek száma 50 km/100 év természetes vándorlás esetére	580 év!

¹ A témában örvendetes előrelépést hozott a 2017 februárjában megjelent felhívás, amely támogatási lehetőséget teremt az erdőállományok ellenálló képességének és klímaterancijának növelésére (VP5–8,5.1.-16 kódszámú pályázati felhívás „Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások támogatására”). A pályázható két éves keretösszeg 820 millió Ft.

² A FAI klímaindexről részletesen a cikksorozat 3. részében számolunk be.

2. ábra A zöld karcsúdíszbogár (*Agrius viridis*) kártételétől kiritkult bükkös, Zalaegerszeg–Csács (Mátyás, 2010)

változásra érzékeny populáció (faállomány) helyét egy másik nem tudja átvenni, mert alkalmasabb, magasabb tűrőképességű populáció vagy faj odavándorlása földrajzi vagy egyéb okokból lehetetlen; esetleg a klíma megváltozása zárt erdőtakaró létrejöttét egyáltalán nem teszi már lehetővé.

Délkelet-Európa térségében a faji ökológiai tűrőképesség és a zárt erdők alsó határát egyaránt a nyári szárazság mértéke határozza meg. Az ún. *szárazsági határ* jelentősége hazánkban azért kiemelkedően fontos, mert *valamennyi elsődlegesen klímafüggő, dominánsan állományalkotó fafajunk, mint amilyen a KTT, B, Gy, Cs, de az elegyfajok nagy része is, az országhatárokon belül éri el*

elterjedése alsó, a csapadékmennyiségtől függő elterjedési határait, azaz a szárazsági határt, ezenkívül állományszerűen csak különlegesen kedvező feltételek mellett képes fennmaradni. Gyakorlati szempontból *ezt a határt az elvart törzszám 50%-os csökkenésénél jelöljük meg*, mert ez alatt erdőgazdálkodásról aligha lehet szó, nem beszélve a vitalitás csökkenésével járó, nehezen előrelátható biotikus károsításokról. Ez a tény elvileg már korábban is megfogalmazható lett volna, hiszen már az elmúlt évszázadra kimutatható a toleranciahatár elmozdulása pl. a bükk esetében (1. ábra), azonban az utóbbi évtizedekig ennek az eltolódásnak nem voltak komoly gazdasági következményei.

A változások jelei

– Csóka György és Hirka Anikó –

Magyarországon több mint fél évszázada folyik az erdőkáradatok szisztematikus gyűjtése. Az abiotikus és biotikus (ezen belül rovarkárok, gombakárok) erdőkárok egyértelműen növekvő trendet mutatnak, akkor is, ha az ebben az időszakban jelentős mértékben növekvő erdőterületet is számításba vesszük. Leglátványosabban talán az erdei aszálykárok növekedtek. Az utóbbi 25 évben éves átlagértékük többszöröse a megelőző 25 évnek (3. ábra).

Nem különösebben meglepő, de az éves kárterületek nagysága rendkívül szoros összefüggést mutat az aszályossági mutatókkal (a Pálfi-féle – PAI, illetve

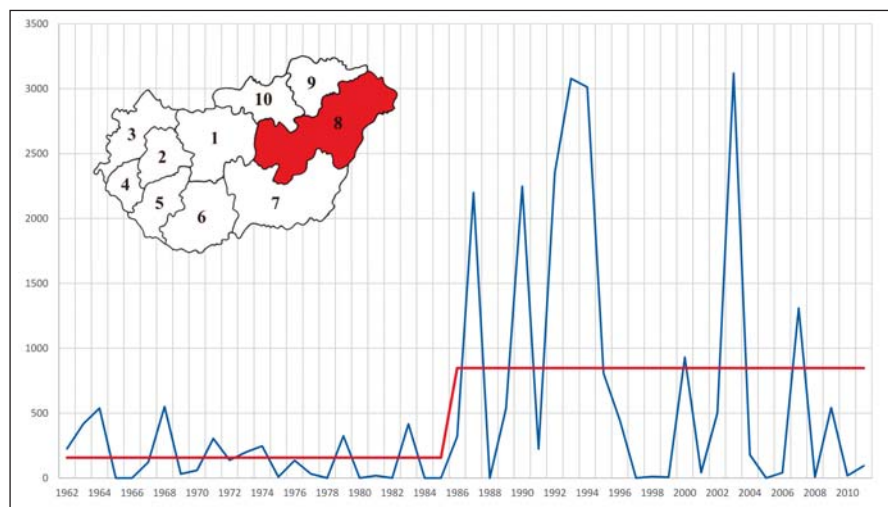
az erdészeti aszályindexszel – FAD). Ilyen aszályfüggés egyébként a rovarkárok esetében is fennáll. Meglepőbb, hogy az erdei gombakárok növekedésében is jelentős szerepet játszanak az aszályok. Általában azt feltételezzük, hogy a kórokozó gombáknak a párás, csapadékos időjárás kedvez. Ugyanakkor a nagy területű károk kialakulásához a legyengült tápnövény tömeges jelenléte az egyik legalapvetőbb feltétel. Ezt pedig a 2-3 erősen aszályos év során kialakuló fiziológiai stresszállapot „megbízhatóan” előidézi (lásd az ismétlődő fenyőpusztulásokat, juharpusztulást vagy az utóbbi évek cserpusztulását).

Az 1980-as évek egyik állandó témája volt a kocsánytalan tölgy pusztulása. Már a '90-es évek közepétől egyértelművé vált, hogy elsődlegesen az időjárási viszonyok (főleg a csapadékhiány) befolyásolják a kocsánytalan tölgyesek egészségi állapotát (Csóka és mtsai. 2009). Természetesen a „kegyelemdőfést” helytől és időtől, vagy akár faegyedtől függően más-más tényezők (*Armillaria*, díszbogár stb.) adják meg, de ezek tömeges fellépéséért közvetlenül és közvetve is az aszályok tehetők felelőssé.

Hosszabb, erősen aszályos időszakokban a kocsánytalan tölgyesek egészségi állapota egyértelműen jelentős mértékben romlik (kiritkuló korona, mortalitás a felső koronaszintben is), csapadékosabb időszakokban pedig látványosan javul. A probléma azáltal válik igazán súlyossá, hogy a kedvezőtlen periódusok negatív hatásait már nem képesek kompenzálni az egyre rövidebb kedvező, csapadékos időszakok.

Hasonló a helyzet bükköseink esetében is. Különösen a dél-dunántúli állományok érzékenyek a kedvezőtlen időjárási viszonyokra (Janik és mtsai. 2016). Elég, ha az új évezred első évtizedének ijesztő mértékű zalai bükkpusztulására utalunk. Itt a végső dőfést a zöld karcsúdíszbogár (*Agrius viridis*) adta meg (2. ábra), de egyértelmű, hogy tömeges szaporodását a többéves súlyos aszály, illetve a nagy területű bontóvágások tették lehetővé. Megjegyzendő, hogy korábbról a faj jelentősebb hazai kártételéről nincs tudomásunk (Molnár és mtsai. 2010). Szinte évről évre tűnnek fel erdeinkben olyan honos rovarfajok, illetve kórokozók, amelyeknek korábban nem tulajdonítottunk jelentőséget, újabban azonban tömeges fellépésükkel kivívják a figyelmet. Az utóbbi néhány évben jelentős cserpusztulást okozó *Biscogniauxia mediterranea* nevű gomba ugyan honos nálunk, de komolyabb károkozását 2003-ig csak Toszkánából ismertük. 2006-ban már Szlovéniából is jelezték az általa okozott cserpusztulást, napjainkra pedig már Magyarországon is „letette a névjegyt”.

Az utóbbi 3 évtized során lucosaink területe drámai mértékben csökkent. Bár a tömeges magyarországi lucpusztulás közvetlen okozói jellemzően a szübogarak (főként a betűzősűz – *Ips typographus*), az időjárás elsődleges hatása itt is megkerülhetetlen. A gyakoribb vihar- és hókárok tömeges köl-

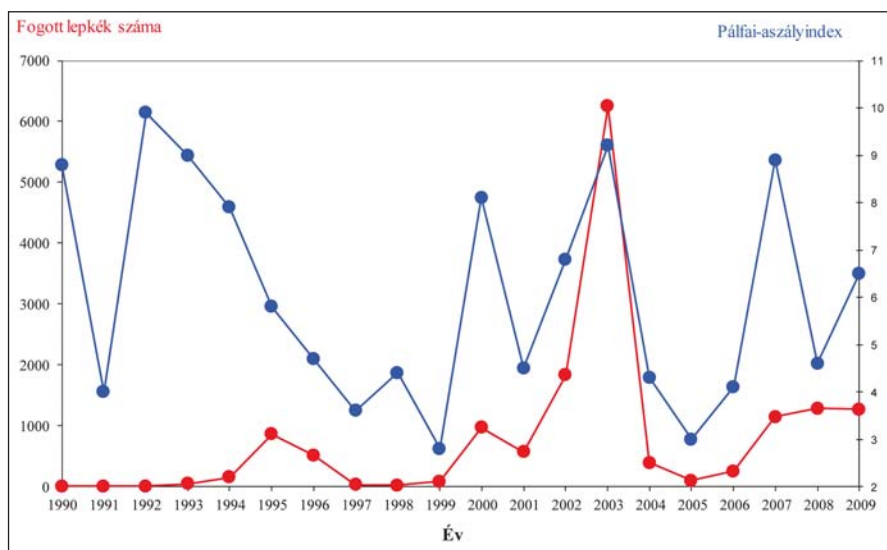
3. ábra Erdei aszálykárok (ba) töréspontelemzése az 1962–2010-es időszakra Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok megye területén („8-as régió”). Az elemzés a nyolcvanas évek közepétől konkrét trendváltást igazol vissza (Hirka és mtsai. – publikálás alatt).

tőhelyet biztosítanak a szúknak, az enyhe telek, aszályos tavaszi, nyári időszakok pedig gyorsabb fejlődést (esetenként több nemzedéket) és kisebb mortalitást eredményeznek. A rendelkezésre álló időjárási és káradatokból ez az összefüggés statisztikailag is igazolható.

Az utóbbi két évtizedben több idegenhonos, fászáruakon élő rovarfaj jelent meg Magyarországon, mint az azt megelőző 110 évben (Csóka és mtsai. 2012). Ennek egyik oka nyilván a globális kereskedelem és közlekedés meredeken növekvő volumene, aminek nem kívánt mellékhatása kártevők és kórokozók akaratlan behurcolása. Ugyanakkor az enyhe telek nagyban segítik a melegkedvelő fajok áttelelését, megtelepedését, az aszályos időszakokban legyengülő növények pedig tömeges elszaporodásukat.

Példa a gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) kártétele, amely egy trópusi, szubtrópusi vándorlepke, és három évtizede még kifejezetten ritkának számított Magyarországon (Csóka és mtsai. 2016). Az időjárási viszonyok (aszályosság) és a faj népessége között meglehetősen szoros összefüggés van (4. ábra). Ugyanez a helyzet a nálunk honos, közismert tölgy búcsújáró lepke (*Thaumetopoea processionea*) esetében is. A faj kifejezetten meleg- és fénykedvelő, eddig főként Dél- és Délkelet-Európából volt ismert, viszont az utóbbi két évtizedben jelentős nyugati és északi irányú terjeszkedést mutatott.

Számos más erdészeti jelentőségű rovarfajra vonatkozóan is elmondható, hogy elterjedési területük és kártételük gyakorisága, illetve területe is növe-

4. ábra A Pálfi-féle aszályindex és 13 fénycsapda összesített gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) fogásai (Csóka, 2016)

Szárazodás befolyásolta kigyérülés a kocsánytalan tölgy példáján

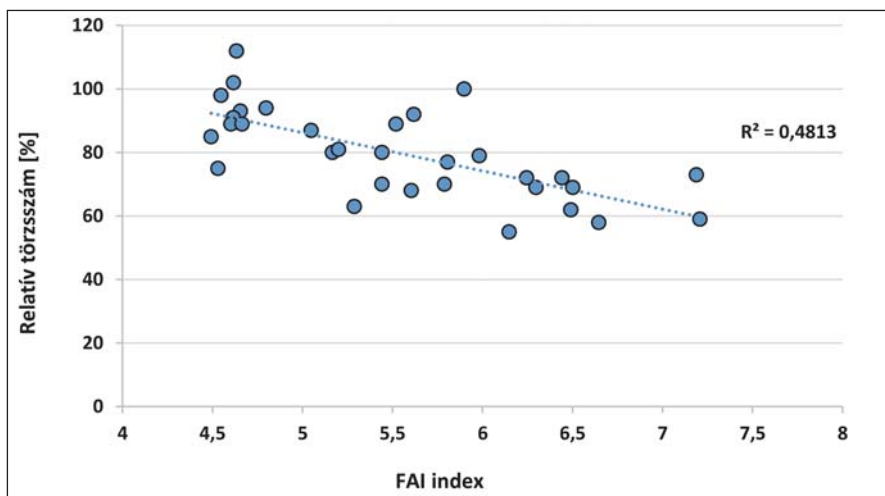
– Berki Imre –

Fafajaink elterjedését és fatömegét az extrém években fellépő aszályok, a klíma szárazodása már az eddigiekben is komolyan behatárolták. Az aszály hatására csökken a növedék, a visszatérő szárazság pedig az állomány záródását megbontó öngyérüléssel, fapusztulással jár. A múltban bekövetkezett kigyérülés mértéke (törzshiány) meghatározható, ha a fatermési táblában szereplő hektáronkénti törzsszámhoz viszonyítjuk a jelenlegi törzsszámot olyan faállományban, amelyben régóta nem volt gyérítés.

A kocsánytalan tölgy esetében a szárazság okozta pusztulás mértéke (a törzss-

kedni fog, amennyiben a klímaváltozással kapcsolatos előrejelzések akár csak részben is igazolódnak.

További példákat hosszasan lehetne sorolni, amelyek megerősítik, hogy erdeink egészségi állapotát meghatározó mértékben befolyásolják az időjárási viszonyok, illetőleg az éghajlat változása. Sovány vigasz, hogy ezzel a gondal nem vagyunk egyedül a világban. Egész Európában, de Észak-Amerikában is hasonló a helyzet. A probléma nemzetközi jellegének talán annyi előnye lehet, hogy bizonyos mértékig a külföldi megfigyelések is adhatnak támpontokat a megoldások kereséséhez és az előrejelzéshez. Mint ahogyan a mi eredményeink is hasznosulhatnak más, hasonló gondokkal küzdő országokban.

5. ábra A vizsgált 32 db kocsánytalan tölgy-állomány relatív (azaz a 100%-osan záródthoz viszonyított) törzsszáma a termőhely klímaindex (FAI index 1951–2010) függvényében (Berki I.)

és az Északi-középhegység száraz előtere felé haladva, évtizedek óta nem gyérített középkorú vagy idősebb, elegyetlen állományokban vizsgáltuk. Az elemzéshez a talajviszonyok zavaró hatásának kiküszöbölése érdekében csak korlátozott számú, mély vagy középmély talajú termőhelyeket lehetett kiválasztani. Az állományok hektáronkénti törzsszámát a Béky-féle fatermési táblák (Béky 1981) 100%-os sűrűsége megadott törzsszámával összevetve állapítottuk meg az állományok relatív törzsszámát, és ebből következtettünk a szárazság okozta kigyérülésre (Berki és mtsai. 2016).

Az 5. ábra az állományok relatív törzsszámát mutatja az adott termőhelyre számított klímaindex (FAI-index 1951–2010 átlagában) függvényében. Látható, hogy szoros az összefüggés a klíma és az állományok relatív törzsszáma között. A 4,5–5,0 indexérték közötti őrségi és zalai állományok relatív törzsszáma 85–110% közötti, azaz a táblabeli értékhez közelít, a kigyérülés mértéke elhanyagolható. Ezzel szemben a 6,5–7,5 indexértékű száraz tájkon (Északi-Mezőföld, Cserhátalja, Bükkalja) mindössze 60% körüli relatív törzsszámú állományok is vannak, vagyis itt az elmúlt évtizedek aszályai miatti kigyérülés átlagos mértéke 40%.

A kigyérült állományokban a visszamaradt egyedek fatérfogata a lecsökkent záródás miatt sok esetben növekedett, ezért a kigyérülés mellett a szárazodó klímának a fatermésre és növedékre gyakorolt hatását is vizsgáltuk. A várakozásnak megfelelően a növedék, illetve az állományok fatermése általában jelentős mértékben csökkent, az aránylag kisszámú minta alapján azonban a klíma szárazodása és a csökkenés mérté-

Súlyos aszály miatt bekövetkező nyári lombullás bakonyi bükkösben (2015)

Kocsánytalan tölgyek csoportos száradása a Síkfőkút-i bioszféra rezervátumban (Fotó: Rasztoivts E.)

ke között szoros kapcsolat nem volt kimutatható. Azt azonban megállapíthatjuk, hogy a szárazodás folytatódása a faj-faj további természetességét a szárazsági határon erőteljesen megkérdőjelezi.

Irodalomjegyzék

Béky A. (1981): Mag eredetű kocsánytalan tölgyesek fatermése. *Erdészeti Kutatások*, 309–320.

Berki I.; Rasztoivts E.; Móricz N.; Kolozs L. (2016): The role of tree mortality in vitality assessment of sessile oak forests. *South-East European Forestry*, 1–7.

Csóka Gy. 2016: 4.2.6. A gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) terjedése Magyarországon. In Riesz L. (szerk.): Magyarország környezeti állapota 2015, 62–64. HOI. ISSN 2064-4086

Csóka Gy.; Hirka A.; Szócs L. 2012: Rovarglobalizáció a magyar erdőkben. *Erdészettudományi Közlemények*, 2:187–198.

Csóka Gy.; Koltay A.; Csepelényi M.; Szócs L.; Hirka A. 2016: Erdővédelmi aktualitások 2016-ban. *Erdészeti Lapok*, 151(12):420–422.

Csóka Gy.; Koltay A.; Hirka A.; Janik G. 2009: Az aszályosság hatása kocsánytalan tölgyeseink és bükköseink egészségi állapotára. *Klíma-21 füzetek*, 57:64–73.

Janik G.; Hirka A.; Koltay A.; Juhász J.; Csóka Gy. 2016: 50 év biotikus kárai a magyar bükkösökben. *Erdészettudományi Közlemények*, 6(1):45–60.

Mátyás Cs., Czímber K. 2000: Zonális erdőtakaró mezoklímásintű modellezése: lehetőségek a klímaváltozás hatásainak előrejelzésére. In: Tar K. (szerk.): III. Erdő és Klíma Konferencia. Debrecen, 83–97.

Mátyás Cs. (szerk.) 2010: Erdők és klímaváltozás Kelet-Európában és Közép-ázsiaiában. *Forests and Climate Change Working Paper 8*, Roma: FAO, p. 80 (angol, ill. orosz nyelven)

Molnár M., Brück-Dyckhoff, C.; Petercord, R.; Lakatos F. 2010: A zöld karcsúdíszbogár (*Agrilus viridis* L.) szerepe a bükkösök pusztulásában. *Növényvédelem*, 46 (11):522–528.

Pappné-Vancsó J.; Hoschek, M.; Jankó, F. 2016: A klímaváltozás hatása a magyar vidéki lakosság körében: az alkalmazkodóképesség felmérése. *Acta Silvatica et Lignaria Hungarica* Vol. 12:2:105–116 (angol ny.)

Idegenhonos, inváziós fajok hazánk védett területein

Korda Márton¹, dr. Kézdy Pál², dr. Csiszár Ágnes³

Melyek a legsúlyosabb veszélyeztető tényezők a védett területeken? Melyek a legnagyobb kárt okozó inváziós növény- és állatfajok? Melyek azok a kulcstényezők, amelyek leginkább hátráltatják az inváziós fajok elleni küzdelmet? Többek között ezekre a kérdésekre kerestünk választ egy internetes kérdőíves felmérés segítségével, amelyet a védett területek természetvédelmi kezelőinek küldtünk szét. Az alábbiakban a beérkezett válaszok közül az erdőkre vonatkozó tanulságait mutatjuk be.

Az inváziós fajok jelentősége az Európai Unióban és hazánkban

Az inváziós fajok biodiverzitásra gyakorolt negatív, gyakran kritikus hatása ma már közismert tény. Az általuk okozott gazdasági károk mértéke talán kevésbé ismert. Az Európai Unió hivatalos kiadványában megjelent adat szerint 2009-ben az ellenük való védekezés évente kb. 12 milliárd eurót emésztett fel, mely érték ráadásul folyamatosan növekszik. Megjegyzendő, hogy ez az összeg nem tartalmazza azokat a bevételkieséseket és járulékos költségeket, amelyek egy inváziós faj megjelenése miatt keletkezhetnek.

A gazdálkodók saját bőrükön érzik ezeket a terheket, például az ápolásra fordított összeg emelkedésében, egy aranyvesszővel fertőzött rétről betakarított széna gyengébb minőségében, vagy éppen valamely kertészeti kultúrában megjelenő károsító elleni védekezés költségeiben.

A fentiek jól mutatják, hogy az inváziós fajok által okozott probléma korántsem a természetvédelem „magánügye”, sőt kijelenthető, hogy az agrárium csaknem minden ágazatát érinti. Mindez korántsem ennyire egyszerű kérdés, hiszen a szóban forgó fajok között számos olyan is van, melyek egyfelől jelentős károkat okoznak, másfelől nem elhanyagolható bevételeket eredményeznek.

¹ Egyetemi tanársegéd, Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar, Növénytani és Természetvédelmi Intézet

² Szakmai igazgatóhelyettes, Duna-Ípoly Nemzeti Park Igazgatóság

³ Egyetemi docens, Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar, Növénytani és Természetvédelmi Intézet

1. kép Tömegesen megjelenő bálványfasarjak fiatal kocsányos tölgyesben (fotó: Korda Márton)

E fajok közül jelentős vitákat generálnak az olyan esetek, ahol a kár és a haszon más-más szereplőnél jelentkezik. Hazánk legjelentősebb inváziós fa- és cserjefajainak természetvédelmi és gazdasági szempontú megítélését az 1. táblázat mutatja.

Alakuló európai uniós és nemzeti szabályozás

Az inváziós fajok okozta károk tényét az Európai Unió is felismerte, és a biodiverzitás védelme érdekében 2015. január 1-jén hatályba léptette az inváziós fajokról szóló rendeletét, amelyről az Erdészeti Lapok 2016. áprilisi számában részletesen olvashattunk.

A rendeletben megfogalmazott előírások, korlátozások egy külön megjelenő listán szereplő fajokra vonatkoznak, tehát egy adott faj elleni védekezés kapcsán kulcsfontosságú kérdés, hogy az felkerül-e a listára, vagy sem. Az első listát 2016 júliusában fogadta el az Európai Bizottság, de ennek bővítése – a tagállamok javaslatai alapján – jelenleg is napirenden van. Az inváziós fajokkal kapcsolatos uniós törekvések miatt hazánkban is számos jogszabály esetében vált szükségessé a jog-

1. táblázat Hazánk legjelentősebb inváziós fa- és cserjefajainak természetvédelmi és gazdasági jelentősége

		Pozitív gazdasági jelentőség										
		Erdészet			Méhészet			Kertészet				
		Kimagasló	Jelentős	Csekély/nincs	Kimagasló	Jelentős	Csekély/nincs	Kimagasló	Jelentős	Csekély/nincs		
Természetvédelmi és gazdasági károsítás	Kimagasló			amerikai köris zöld juhar, bálványfa, kései meggy, gyalogakác								
	Jelentős	fehér akác		keskenylevelű ezüstfa, nyugati ostorfa	fehér akác	keskenylevelű ezüstfa	nyugati ostorfa			amerikai köris* zöld juhar*		bálványfa, kései meggy, gyalogakác
	Csekély/nincs									keskenylevelű ezüstfa, nyugati ostorfa		fehér akác

* Kertészeti jelentőségük csak a fajtáinak van

harmonizáció, így többek között módosult a természetvédelmi, a vadászati és az erdőtörvény is, és egy új kormányrendelet is született az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről. Ezek 2017. január 1-jén léptek hatályba.

Az uniós rendelet a minden tagállamra kötelező uniós lista mellett lehetővé teszi regionális, illetve nemzeti listák készítését is. Ez utóbbi összeállítása hazánkban is cél, amivel kapcsolatban napjainkban is zajlanak egyeztetések.

Természetvédelmi szempontú felmérés az idegenhonos inváziós fajokról

A fentiekből tehát kiderül, hogy a nemzeti lista jelenleg még nyitott kérdés, sőt az uniós lista bővítésére is lehetőség van. A Duna-Ípoly Nemzeti Park Igazgatóság és a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának Növényntani és Természetvédelmi Intézete e döntési folyamatok elősegítése érdekében országos felmérést végzett a védett területek természetvédelmi kezelőinek körében, melynek erdőket is érintő eredményeit fontosnak tartjuk az erdészszakmával is megismertetni.

2014-ben *Andrea Monaco* és *Piero Genovesi* olasz kutatók *European guidelines on protected areas and invasive alien species* címmel publikálták kérdőíves felmérésük eredményét. A felmérés védett vagy Natura 2000 területekre, illetve azok egy jól elhatárolható részére vonatkozott, és a válaszadásra célzottan a természetvédelmi kezelőket kérték fel.

Az online kérdőívvel kifejezetten az inváziós állat- és növényfajok veszélyesség szerinti rangsorolására, az általuk okozott természetvédelmi problémákra, az ellenük való védekezés tapasztalataira és az ezt hátráltató tényezőkre kérdeztek rá. 24 európai országból összesen 138 védett területre vonatkozóan kaptak válaszokat. Mivel a felmérésből hazánk kimaradt, fontosnak tartottuk, hogy az eredetivel megegyező módszertan szerint a 10 nemzetipark-igazgatóságnak szétküldjük a kérdőíveket azzal a kéréssel, hogy minél több területre vonatkozóan töltsék ki. 2016 decemberéig 73 adatközlő összesen 144 kitöltött adatlapot rögzített az erre a célra létrehozott webes felületen. A felmérés számos érdekes tanulsággal szolgált az inváziós fajokkal kapcsolatban.

A felmérés erdőkre vonatkozó fontosabb eredményei

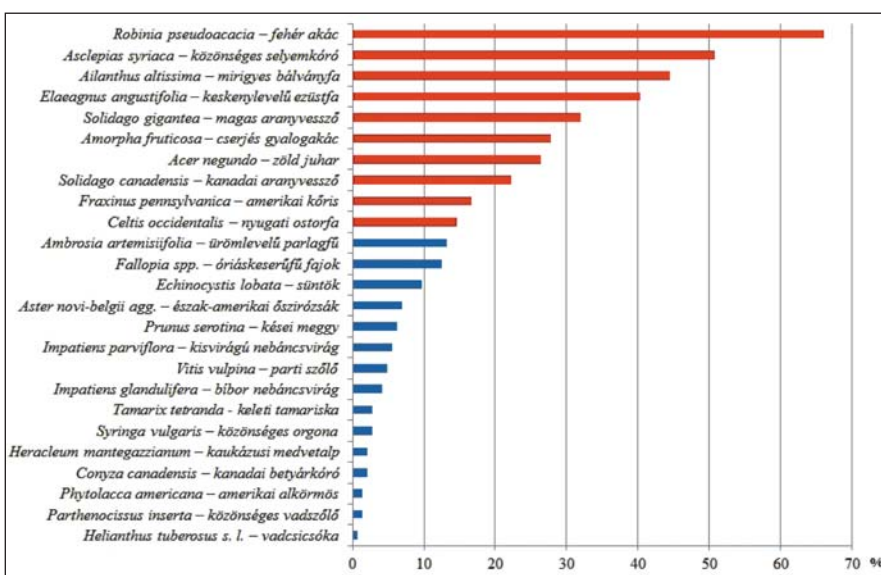
A biodiverzitást veszélyeztető tényezők rangsorolása szerint az európai felmérésben – a nemzetközi szakirodalommal, illetve szakmai közvéleménnyel összhangban – a biológiai invázió az élőhelyvesztést követően a második legjelentősebb veszélyforrás. Figyelemre méltó, hogy a hazai szakemberek ezzel szemben az inváziós fajok térhódítását sorolták az első helyre, míg az élőhelyvesztés a második helyen szerepelt.

Az inváziós fajok elleni védekezési tapasztalatokat, illetve lehetőségeket részletező kérdésekből egyértelműen kiderül, hogy míg a növényfajok ellen számottevő a gyakorlati védekezés, addig az állatfajok esetében ez lényegesen ritkább. Figyelemre méltó, hogy a hazai szakemberek szerint a leghatékonyabb védekezést az átalakított, leromlott élőhelyek helyreállítása jelenti, az inváziós fajok célzott irtása csak a második helyen szerepel.

Az inváziós fajok hatásai közül a felmérésben részt vevők az élőhelyekre kifejtett hatást és az őshonos fajokkal történő versengést ítélték a legjelentősebbnek. Fontos hangsúlyozni, hogy a 11 válaszlehetőség közül a jelentőség szerinti sorrendben a gazdasági károkozás a 4. helyen szerepel. Az inváziós fajok elleni küzdelmet leginkább hátráltató tényezők esetén a szakemberek a korlátozott erőforrásokat, a kapacitáshiányt és a tudatosság hiányát sorolták a lista legelejére.

A felmérés egyik legfontosabb eredménye a vizsgált területeken problémát okozó inváziós növényfajok felsorolása és károkozásuk mértékének megadása (1. ábra). A lista élén a fehér akác áll, amelyet a területek 66%-án ítélték a legjelentősebb inváziós fajok egyikének. A fa-, illetve cserjefajok közül ezt követte a mirigyes bálványfa, majd a keskenylevelű ezüstfa, melyeket a területek 44, illetve 40%-án tartottak számon a legnagyobb kárt okozó inváziós fajok között.

Az értékelt területeken a gyalogakác 28%-ot, a zöld juhar 26%-ot, az amerikai kőris 17%-ot, a nyugati ostorfa 15%-ot

1. ábra A vizsgált területeken problémát okozó inváziós növényfajok a felméréssel érintett területek százalékos arányában

meghaladó aránnyal szerepelt az inváziós növényfajok listáján. A kései meggy és a parti szőlő meglepően kis értékkel jelent meg a felmérésben, a területeknek mindössze 5-6%-án jelölték ezeket a fajokat.

Kiemelendő, hogy a fenti fajok mindegyike szerepel a hatályos erdőtörvény végrehajtási rendeletének 1. mellékletében. Ebből az következik, hogy jogilag e fajok mindegyike erdőt és fásítást alkotó fa- és cserjefajnak számít, ami az inváziós fajok elleni védekezést korántsem segíti elő, sőt lényegesen gátolja. Jelenleg ugyanis az erdőrészlet záródási értékébe a fenti fafajok is beleszámítanak, így aki szeretné elkerülni a felújítási kötelezettség keletkezését, annak egy jelentősebb inváziós fertőzés esetén meglehetősen korlátozott lehetőségei vannak e fajok visszaszorítására.

Megemlítendő még a természetvédelmi és erdőgazdasági károkat egyaránt okozó közönséges selyemkóró, valamint a magas és kanadai aranyvessző is, melyek ugyancsak a tíz legjelentősebb faj közé kerültek.

Érdekes eredményeket hozott az inváziós állatfajok listája is, melyen a muflon a 4. helyen, míg a dám a 6. helyen szerepel, de említést érdemel a lista élén szereplő házi macska is.

2. táblázat Javaslat az inváziós nemzeti lista összeállításához

Gazdasági jelentőség (vagy más hasznosítás)	Példa	Kezelés
Van, nagy területen elterjedt fajok, természetvédelmi károkozások kimagasló.	Méhészet, kertészet: bálványfa; méhészet: aranyvesszőfajok, selyemkóró.	– További alkalmazásuk mellőzése; – Visszaszorításukra az ország teljes területén törekedni kell.
Van, nagy területen elterjedt fajok, természetvédelmi károkozások jelentős.	Erdőgazdálkodás, méhészet: fehér akác, ezüstfa; kertészet: nyugati ostorfa, ezüstfa, amerikai körisfajták, zöldjuharfajták.	– Visszaszorításuk a védett és Natura 2000 területeken, továbbá természetközeli erdőgazdálkodással érintett területeken; – Diszfaként való alkalmazás teljes mellőzése, ill. meddő fajták alkalmazása.
Van, invázió kezdeti szakaszában levő fajok, természetvédelmi károkozások (jelenleg) csekély.	Energetika, kertészet: smaragdfa (<i>Paulownia</i>); kertészet: orgona.	– Visszaszorításuk a védett és Natura 2000 területeken; – más területeken hasznosításuk korlátozásokkal megengedhető.
Nincs/elhanyagolható, nagy területen elterjedt fajok, természetvédelmi károkozások kimagasló vagy jelentős.	Zöld juhar, amerikai köris, gyalogakác, kései meggy, parti szőlő, parlagfű, süntök, bíbor nebáncsvirág.	– További alkalmazásuk mellőzése; – Visszaszorításukra az ország teljes területén törekedni kell.

Javaslatok a nemzeti lista összeállításához

Megítélésünk szerint a formálódó nemzeti lista összeállításához fontos támpontot nyújt az ismertetett felmérés eredménye, melyet figyelembe véve az alábbi javaslattal élünk a lista kialakítására. Úgy gondoljuk, hogy az összeállítandó nemzeti listát feltétlenül differenciálni kell, figyelembe véve a faj által okozott természetvédelmi problémák mellett annak gazdasági jelentőségét is. Erre szolgál példaként a 2. táblázat.

aránya. Mindeme problémák a múltban gyökereznek, a jelenben már érezhető gondokat okoznak, s a jövőben fokozódni fognak, amennyiben az érintett szakterületek nem tesznek ellene.

A biológiai invázió problémájának kezeléséhez folyamatos tapasztalatcserére, közös megoldáskeresésre, a természetvédelmi és erdészeti szakemberek, döntéshozók, civil szervezetek, kutatók együttműködésére van szükség.

Összegzésül megállapíthatjuk, hogy a legtöbb védett területen problémát okozó inváziós növényfajokra vonatkozó lista elején szereplő 10 faj között 7 fásszárú található. A fenti fajok egyike sem közömbös az erdőgazdálkodók számára azok gazdasági haszna vagy éppen károkozása miatt. Ennek alapján az erdészszakmának kiemelkedő szerepe van a probléma kezelésében.

A biológiai sokféleség megőrzésében legfontosabb szerepet játszó védett, illetve Natura 2000 területeken nem lehet kérdéses, hogy alapvető cél az inváziós fajok visszaszorítása, terjedésük megakadályozása. Ugyanakkor az egyéb területeken az egyes fajok kezelésénél és a jogi szabályozásnál figyelembe kell venni azok gazdasági jelentőségét is.

A fentiekből tehát kiderült, hogy napjainkban a természetvédelem egyik legnagyobb problémája az inváziós fajok intenzív térhódítása. Végigtekintve a legnagyobb gondot okozó fajok listáját, szembeötlő a fásszárúak kimagasló

OEE 148. VÁNDORGYŰLÉS MEGHÍVÓ

2017. JÚNIUS 23–24.

Tisztelt Vendégeink! Tisztelt Résztevők!

Az Országos Erdészeti Egyesület 148. Vándorgyűlését a Somogy megyei Kaszón rendezi.

A Vándorgyűlés időpontja: 2017. június 23–24. (péntek—szombat)

A terepi programok házigazdája a KASZÓ Zrt.

A Vándorgyűlést megelőzően, 2017. június 21–22-én, ugyancsak Kaszón, a KASZÓ Zrt. szervezésében zajlik az Év Erdésze Verseny 2017. évi országos döntője.

A Vándorgyűlésre való jelentkezésre 2017. április 5. és május 5. között nyílik lehetőség a www.vandorgyules.hu oldal regisztrációs felületein.

Kérjük, kísérik figyelemmel a kapcsolódó híryanaginkat a www.oee.hu honlapon! Bízunk benne, hogy idén Önt is a Vándorgyűlés résztvevőinek sorában köszönthetjük!

Budapest–Kaszó, 2017. február 15.

Zambó Péter
elnök, OEE

Galamb Gábor
vezérigazgató, KASZÓ Zrt.

Útfelújítás Szentpéterföldén

Helyszíni cementes hidegremix eljárás

Tavaly novemberben befejeződött a Zalaerdő Zrt. kezelésében lévő Pusztamagyaród–Szentpéterföldre feltáráshálózat felújításának I. üteme, melynek során 4860 méter hosszúságban a Piroskereszt és a Dicce rakodó között húzódó erdészeti feltáróutat újítottuk fel helyszíni cementes hidegremix eljárással.

A módszer lényege, hogy az építés során a meglévő pályaszerkezet felhasználásával, annak kővázat kiegészítve új alapréteg épül. Az aszfaltburkolat és a pályaszerkezeti alapréteg felbontását és felmérését követően a területre cementet juttatunk ki, majd újbóli bekeverés során helyszíni cementes alapréteget nyertünk. Az alapréteget jellemzően 30–40 centiméteres beton útalapként kezeltük, amely védőréteggént aszfalt kopóréteget kapott.

A pályaszerkezet teljes újrahasznosításának technológiáját Magyarországon 1996-ban alkalmazták először a 86. számú főút Rédcis külsőségi szakaszán. Az alkalmazott gépláncok fejlődésének köszönhetően napjainkban már több mint 300 kilométernyi út újult meg így a közutakon.

Nem újdonság társaságunknál sem a helyszíni cementes hidegremix eljárás alkalmazása. 2013-ban a liszói feltáróút 820 méteres szakaszának aszfaltburkolatát újítottuk fel saját tervezésben ezzel az újrahasznosítási technológiával, az itt tapasztalt műszaki és gazdasági előnyök miatt döntöttünk újra a módszer mellett.

A tervezés előkészítő szakaszában megvizsgáltuk a feltáráshálózat-fejlesztés szükségességét, az alkalmazandó technológiákat, műszaki megfelelőségüket és forrásigényüket.

A jelenlegi feltáráshálózat kiépítése és a korábban meglévő utak felújítása az 1980-as években kezdődött, amikor a Szentpéterföldei Erdészet beolvadt a Bánokszentgyörgyi Erdészetbe, és szükséges volt az erdőterületek időjárásbiztos megközelítése az új igazgatásközpontból. Az erdőgazdálkodásban betöltött szerepén túl fontos megemlíteni a közúthálózatra gyakorolt jelentőségét, hiszen az erdészeti út a Becsehely–Bak összekötő út (Pusztamagyaród) és Szentpéterföldre közötti kapcsolatot teremtette meg keleti–nyugati irányban. Déli irányban a Szilágyi-tórendszer, egy később épült önkormányzati úton pedig

Várfölde település érhető el. Az utóbbi években Szentpéterföldén kialakított közjóléti létesítmények egyre növekvő forgalmát is ez az út bonyolítja le. A feltáráshálózat igénybevételét növeli továbbá a Szentpéterföldei Vadászház, az évente megrendezett trófeaszemle, valamint a turisták számára megnyílt vendégház a horgászto mellett. A Szentpéterföldei-tóhoz vezető utakat az erdőgazdaság 2014-ben építtette. Az úthálózat fejlesztése – a meglévő értékek megőrzése mellett – jelentősen hozzájárul a közjóléti funkciók további bővítéséhez és elérhetővé tételéhez, valamint megteremti a közforgalom számára való megnyitás lehetőségét.

A tervezéssel érintett feltáróutak (ld. térképen):

- Szentpéterföldei feltáróút (vadászhausi bekötőút): 1,2 km
- Pusztamagyaródi feltáróút (Pusztamagyaród–Piroskereszt szakasz): 1,9 km
- Négyesfűzfai ág: 3,5 km
- Diccei rakodó–Gólsai tető–Piroskereszt feltáróút: 4,9 km
- Mulatóvölgyi feltáróút (Bánokszentgyörgy 6. út): 1,2 km

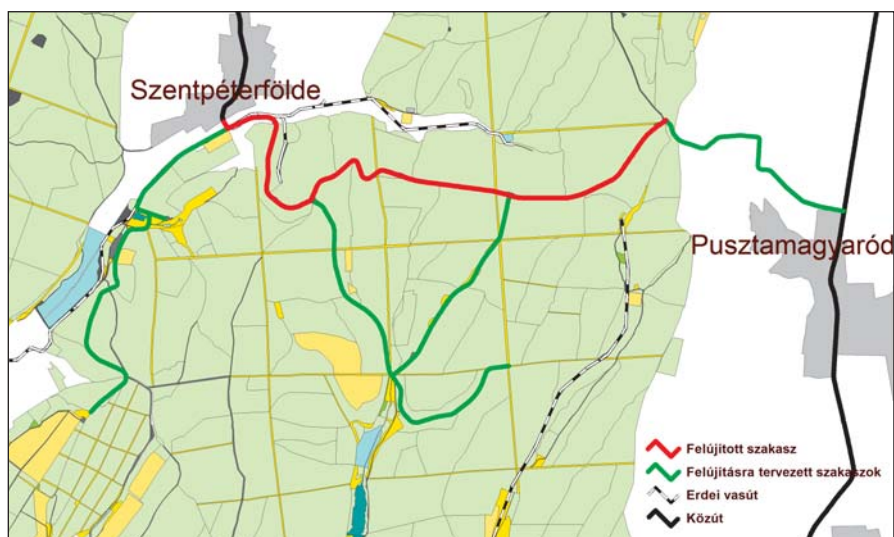
A fenti útszakaszok az 1960-as és az 1980-as években épültek. A meglévő pályaszerkezet rendkívül inhomogén – jellemzően szórt alappal, makadámburkolattal, aszfaltos felületi zárásokkal és aszfalt kopórétegekkel. A nehézgépjárműforgalom növekedésére visszavezethetően az alábbi tönkremeneteleket tapasztaltuk: alakváltozások (keréknyomképződés, gyűrődés, süllyedés), mozaikos repedések, burkolatszél-leválások, a bitumen előregedése miatt felületi hámlások, va-

lamint folyamatosan megjelenő lokális ütőkátyúk. A tönkremenetelek az előregedett aszfalt kopóréteg mellett döntő súllyal a jelentős, felszín érintő teherbírási problémákra vezethetők vissza. A korábbi tervezés és méretezés során figyelembe vett ZIL–130 tehérgépkocsik hasznos teherbírása 6 tonna, tengelyterhelése 5 tonna, nyomtávolsága 1,8 méter volt. A mai helyzet egészen más: a tengelyterhelés 230%-ra, a nyomtávolság 130–150%-ra növekedett.

Az e terhelésnövekmény miatt jelentkezett tönkremeneteleket a karbantartási munkák nem tudták megállítani, ezért jelentős pályaszerkezet-megerősítés és burkolat-, azaz járőfelület-szélesítés mellett döntöttünk. Az alkalmazott helyszíni cementes hidegremix technológiát a lehetséges felújítási metodikák költségkalkulációját követően választottuk ki. A tervezéskor megvizsgáltuk a járműtalálkozások gyakoriságát, ennek alapján a burkolaton túl mindkét oldali 0,75–0,75 méter járható padka kialakítását, kiterőlk építését terveztük. Kezeltük az útsatlakozókat, nyíladekcsatlakozásokat, víztelenítést.

A meghirdetett nyílt, egyfordulós pályázat során a Colas Út Zrt. nyerte el a kivitelezési munka megvalósítását. Az első ütemben a szélesítést és a padkaterületet elbontották, homokos kavicssal feltöltötték. Az elégtelen alaprétegtű szakaszokon a kővázat pótolták.

Ezt követően a teljes meglévő pályaszerkezetet feltörték és felmárták, majd a keverékterv szerint kijuttatták a szükséges vizet és cementet. A kapott laza felületet gréderrel profilhelyesen kiala-

1. Előtörés, vontatott kalapácsfejes törőgép profilozó hengerrel (Fendt 936 traktormeghajtás)

3. Padkafinisher (terítőláda és anyagszekrény oldalsó kidobással)

2. Finommarás Wirtgen hidegmaróval és vízbe keverés az elő-mart, cementtel terített felületen

4. Padkafinisher (hátsó hidraulikus tömörítőpad)

kították. A szükséges hengerjáráttal a felületet tömörítették, majd 3-4 napos loscoló utókezeléssel a beton szilárdulását biztosították. A mintavételeket és minősítéseket követően AC16 F fokozott igénybevételre alkalmas aszfalt kopóréteggel zárták le a remixelt felületet. A padka feltöltése padkafinisherrel történt. Végül jelzőtáblák és szalagkorlát kihelyezésével tettünk eleget az üzemi forgalomszabályozásnak. A burkolat jó minősége, a korrigált kisebb magassági

korrekciók és az ívszélesítések a közlekedők számára hamis biztonságérzetet sugallnak, kérjük a közlekedők fokozott figyelmét!

A remix technológia bemutatására 2016. szeptember 26-án szakmai napot rendeztünk – az OEE Erdőfeltárási Szakosztály és kollégáink részvételével – mintegy 40 fővel. A bemutatón az érdeklődők megismerhették a géplánc működését **Bányavári Gábor**, a kivitelező Colas Út Zrt. területi képviselője, valamint

Zombory László, a cég építésvezetője segítségével.

Az alkalmazott technológia a helyi anyagok újrahasznosításán keresztül a környezetvédelmi előnyök mellett műszaki és gazdasági szempontból is kedvező. Hiszen nem kell az utat elbontani, kielégítő vastagságú alaprétet építeni jelentős beszállított új anyag felhasználásával. A marás során igény szerint hidraulikus kötőanyag bejuttatásával növelhetjük a meglévő alaprét minőségét a megnövekedett tehergépjármű-forgalom kiszolgálására.

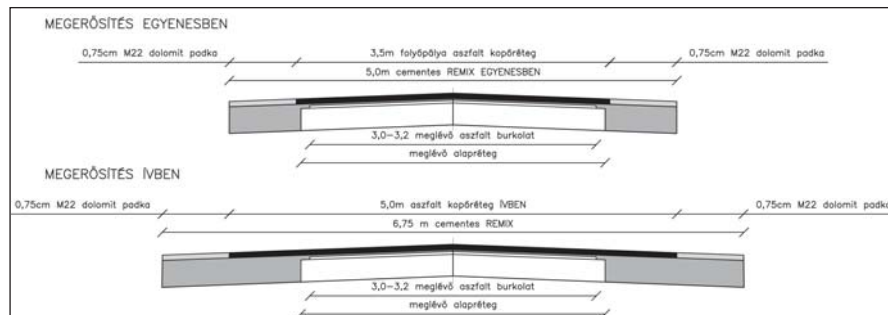
Az előny mértékét mindig a meglévő műszaki adottságok, a fejlesztési cél és a használhatóság határozza meg. Az első ütemben megépített szakasz pályaszerkezete egységes szakaszként megfelel a tervezett forgalmi terhelésnek, keresztmetszete a mindkét oldali járható padkával és épített kiterőkkel kielégítő a mértékadó járműtalálkozások számára.

A 12 kilométer hosszúságú Pusztamagyaródl–Szentpéterföldre feltáráshálózatból elkészült 4,9 kilométeres szakasz után – pályázati források megnyitásával – további szakaszok fejlesztését tervezzük a fent bemutatott technológiával.

Kép és szöveg: **Knausz Péter** építési előadó, Zalaerdő Zrt.

A pályaszerkezet jellemzői:

Meglévő pályaszerkezet	Megvalósult pályaszerkezet
2–4 cm AC11 aszfalt kopóréteg (3,0–3,2 m)	6 cm AC16 F (fokozott terhelésre) aszfalt kopóréteg (3,5–5,0 m)
(15) 20–30 cm alaprét (3,1–3,3 m)	30 cm soványbeton alaprét (cementes remix) (5,0–6,5 m)

A pályaszerkezet metszetrajza

Alább kezdődő cikksorozatunk írásai egymáshoz szorosan kapcsolódóan, de önálló cikként is megállva a helyüket, hiánypótló céllal járják körbe a MAGHREB-országok (Algéria, Tunézia, Marokkó) idehaza alig vagy egyáltalán nem ismert erdőit s erdészeti ágazatait, erdőgazdálkodásuk jellemzőit, bemutatva egyben a térségben aktuálisan formálódó magyar ágazati lehetőségeket az erdészeti kutatás és a gyakorlatorientált szakmai innovációk terén.

Erdészeti kutatások és erdőgazdálkodás Algériában I.

Dr. Borovics Attila – igazgató, NAIK ERTI

Dr. Somogyi Norbert – általános főigazgató-helyettes, NAIK

Az algériai erdőgazdálkodás legfontosabb feladata a meglévő erdővagyon védelme és új telepítések révén annak bővítése. Nem beszélhetünk a hazai fogalmak szerinti erdőgazdálkodásról, az ágazat fő célja inkább a védelem, a megőrzés, valamint a természeti károk, tüzek okozta pusztulások helyreállítása dominál.

Az elsivatagosodás elleni küzdelem érdekében nagy erőfeszítéseket tesznek az ún. Zöld Fal megvalósítására, amely új erdők, ültetvények telepítése révén a sivatag és az erdő számára még éppen alkalmas ökológiai környezetben próbál meg ütközőzónát létrehozni az északi, termékeny régiók védelme érdekében az Atlasz két vonulata – a Tell-Atlasz és a Szaharai-Atlasz közötti néhány száz kilométeres sávban.

Az idős atlasz cédrus állomány országosan ismert kedvelt kirándulóhely

Mivel gyakorlatilag nincs gazdálkodás, ezért Algéria a faanyagszükséglet döntő részét importból oldja meg. A magyarországi, természetközeli gazdálkodási tapasztalatok megosztása a természetvédelmi célok megvalósulása mellett egyrészt csökkentené az ország kiszolgáltatottságát a faanyagpiactól, másrészt finanszírozási háttérrel biztosíthatna a feladatok folyamatos és ökonómiai szempontból is fenntartható ellátásához.

Ehhez tudni kell, hogy az olajbevételek jelentős csökkenése miatt ma már nem lehet mindent a központi költségve-

tésből származó bevételekből magas színvonalon ellátni Algériában. Az önfenntartás és önfinanszírozás igénye nemcsak a mezőgazdaság és az élelmiszeripar gyors ütemű fejlesztésében nyilvánul meg, de egyre inkább tetten érhető az erdészeti ágazati politika megfogalmazásakor is.

Ugyanakkor a folyamatos erdészeti beavatkozás igényét nemcsak a bevételszerzési kényszer, hanem a gyorsan változó környezet okozta következmények kezelése is szükségessé teszi. Nem hagyhatjuk az erdőket magukra egy olyan ellenséges világban, amelyet részben mi magunk hoztunk létre. Tehát előrelátóan cselekedve, felelősséget vállalva, dinamikus szemlélettel kell gazdálkodni az erdőkkel Algériában is, ahol az ország területének jelentős része a természetes, illetve természetközeli vegetáció, és a jelenlegi földhasználati módok tekintetében egyaránt ökológiai határhelyzetben található.

Ez azt jelenti, hogy az ökológiai körülmények akár kismértékű megváltozása, mint amilyen például a klímaváltozás, igen érzékenyen fogja érinteni a természetes, illetve a természetközeli vegetációs egységeket, illetve az erre alapozott gazdálkodási ágazatokat (pl. erdőgazdálkodás, szántóföldi művelés, rétgazdálkodás). Az így bekövetkező változások a magyar kutatók eddigi eredményei alapján előre becsülhetők, az ökológiai határhelyzet pedig klimatikus jellemzők alapján meghatározható, így a magyarországi tapasztalatok algériai adatbázisokkal történő adaptációja nagy segítséget adhat a kedvezőtlen folyamatok kezelésében, az alkalmazkodás módjainak meghatározásában.

Nagyon érdekes az algériai erdészek akáchoz való hozzáállása, akik eddig inkább csak veszélyt láttak a faj terjedésében (*helyszíni tapasztalataink alapján jobbára csak a bolygatott talajokon, utak mentén vagy félegett erdők helyén jelent meg szálinként*), ugyanakkor tisztában vannak azzal, hogy a legszárazabb területeken sok esetben az egyetlen bevételi forrást képezheti, és ismerik jó talajmegkötő képességét is, ami indokolja, hogy a faj körültkintő szélesebb körű hasznosítását tudományosan megalapozzák.

A hazai évszázados tapasztalatok szerint felelős, körültekintő alkalmazásával az előnyök túlsúlya érhető el, mi-

A numidiai jegenyefenyő (*Abies numidica*) a világon csak itt fordul elő természetes körülmények között

közben a terjedése kontrollálható marad – ezt mindinkább elfogadják Algériában is olyannyira, hogy Tipaza megyében már egy héthektáros kísérleti ültetvényt is telepítettek vele, amelyet a jövőben a tervek szerint újabb parcellák követnek majd.

Az INRF-ről röviden

Míg magát az erdőművelést az országos hatáskörű, megyei területi egységekből fölépülő állami erdészeti szolgálat végzi, a kutatás az Algériai Nemzeti Erdészeti Kutatóintézet (INRF) feladata, amely a Mezőgazdasági Minisztérium fennhatósága alá tartozó önálló intézmény, szervezetileg pedig teljesen független az Országos Mezőgazdasági Kutatóintézettől (INRAA). Bizonyos kutatási feladatokat viszont a Felsőoktatási és Kutatási Minisztérium társfinanszírozásával valósítanak meg.

Az INRF az ország teljes területét lefedő 12 regionális kutatóközponti hálózattal és analitikai laboratóriummal rendelkezik, tevékenysége során a következő területeket érinti: erdőgazdálkodás, biológiai sokféleség, biotechnológia, erdészeti növényvédelem, erózió és defláció.

Feladatkörét tekintve az INRF-nek a szakmapolitikai okok miatt a következőkre kell fókuszálnia:

- Az erdővagyon növekedése és növelése, a faállományok termelése, erdőművelési technológiák és erdészeti melléktermékek hasznosítása, erdészeti gépesítés, erdőtüzek elleni védekezés;
- Erdészeti fajok genetikája és nemesítésük, az erdészeti genetikai alapok megőrzése és hasznosítása;
- Újraerdősítés, az erdő-újratelepítési technológiák fejlesztése, a hozamok javítása;
- Erdészeti kórtan és rovartan;
- Erózió elleni védekezés és a védekezési eljárások tökéletesítése az e célra kijelölt mikro-vízgyűjtőmedencékben;
- Defláció és elsivatagosodás elleni védekezés (kiváltó okok, különböző védekezési eljárások);
- Erdészeti biotechnológia, ezen belül elsősorban a mikroszaporítás üzemi módszereinek fejlesztése.

Szervezeti felépítését tekintve az INRF alatt mátrixrendszerben épül föl a struktúra, egyrészt regionális, másrészt a fent említett tudományterületek szerinti szerveződésben, míg a tudományos irányvonalat a főigazgatóság mellett fölállított tudományos tanács határozza meg. Az intézményhálózat létszáma mintegy négyszáz fő, ebből különböző szintű kutatói beosztásban 137 fő van.

Az **Erdészeti ökológiai Osztály** fő feladatai:

- a jövőbeni erdősírtési programok által használandó fajlista meghatározása,
- a kanári tölgy telepítési körülményeinek (állományszerkezet) meghatározása és a faanyagtermelés becslése,
- a fácánok túlélési arányának becslése különböző régiókban,
- a Délkelet-Algéria hegyvidéki területén (Taszilin Ádzser) található különböző növénytársulások leírása.

Az **Erdővédelmi Osztály** fő feladatai:

- az erdőállományra káros kártevők és kórokozók összeírása,
- a bioagresszorok bioökológiájának és populációdinamikájának tanulmányozása,
- a biológiai védekezés lehetőségeinek vizsgálata (pl. hiperparaziták kutatása és használata),
- a környezetre semmilyen hatást nem gyakorló, hatékony biológiai védekezési eljárások kidolgozása.

Az algériai erdőgazdálkodás alapjai

Algéria erdészeti alapvetően meghatározza, hogy az északi holarktikus és a déli paleotropikus flórabirodalom határán fekszik (összesen 3232 fajt számoltak össze az ország területén), a kettőt az Atlasz vonulata választja el egymástól.

A domborzati és jelentős részben emiatt kialakuló klimatikus sajátosságok miatt elsősorban az ország északi részén hihetetlenül sokszínű flóra alakult ki, noha az elmúlt évszázadok emberi hatásai miatt az erdők területe rendkívül lecsökkent, és a jelenlegi növekedés a rendkívül szigorú erdővédelmi szemléletnek és az újraerdősítési programnak köszönhető. Az erdők összetétele jelenleg a következő (INRF-adatok):

• <i>Pinus halepensis</i> aleppói fenyő	1158 533 ha (68%)
• <i>Quercus suber</i> paratölgy	349 218 ha (21%)
• <i>Quercus faginea</i> kanári tölgy	43 922 ha (3%)
• <i>Cedrus atlantica</i> atlaszcédrus	32 909 ha (2%)
• <i>Eucalyptus</i> spp.	29 355 ha (2%)
• <i>Pinus pinaster</i> tengerparti fenyő	28 490 ha (1%)
• Egyéb	68 391 ha (4%)

A csapadék mennyisége és eloszlása az országban rendkívül változatos képet mutat, míg az északi, mediterrán részen, de ezen belül is elsősorban a hegyvidéken akár 1500 mm is esik egy évben, a déli országrész jelentős részén 100 mm is alig hullik.

Az atlasz cédrus (*Cedrus atlantica*) csemetekert helyi magból nevelt jelentős mennyiségű csemetéje

Az Atlasz gerincétől északra fekvő mediterrán klímájú területen a vegetáció a tengerszint feletti magasság függvényében szintekre („vegetációs emeletekre”) tagozódik, amelyeket a következőképpen lehet jellemezni:

- **Termomediterrán szint:** A tengerszint feletti magasság legfőljebb 600 méter, könnyen nő például a vad olíva, a szentjánoskenyér, a leánder, a törpepálma, a tuja.
- **Mezomediterrán szint:** A tengerszint feletti magasság 600–1000 méter között van, a leggyakoribb fajok között van az örökzöld tölgy, karmazsin tölgy (*Quercus coccifera*), nyugati szamócafa (*Arbutus unedo*), rozmaring, paratölgy, aleppói fenyő, valamint a szuhar nemzetség (*Cistus*).
- Ezer méter fölött kezdődik a **szupramediterrán szint**, ahol a fő állományalkotó a paratölgy, a kanári tölgy, a *Quercus afares*, valamint a boróka (*Juniperus*) nemzetség több faja.
- **Oromediterrán szint:** Az 1500 méternél magasabban fekvő területek tartoznak ide; a legfontosabb állományalkotó az atlaszcédrus, de nagy számban található olyan más, őshonos fajok is, mint a numídiái fenyő (*Abies numidica*) vagy a feketefenyő egyik helyi változata, a larició feketefenyő.

Magyar erdész riika vendég Algériában, így a program során élénk érdeklődés és tartalmas eszmecsere alakult ki a felek között.

Az algériai flóra nagyjából 8%-a, mintegy 250 faj sorolható az endemikus fajok közé, ezek nagyobb részben az északi, mediterrán részen található, számuk északról délre, a Szaharai-Atlasz¹ felé haladva fokozatosan csökken.

Az Atlasztól északra fekvő terület legfontosabb őshonos flóraelemei (a teljesség igénye nélkül):

- A partvidéken: *Salix triandra*, *Sorbus domestica*, *Acer opalus*, *Rhus coriaria*, *Juniperus sabina*, *Pinus nigra* subsp. *mauritanica*, *Abies numidica*, *Taxus baccata*, *Populus tremula*, *Castanea sativa*, *Alnus glutinosa*;
- A hegyekben: *Buxus balearica*, *Acer opalus*, *Buxus sempervirens*, *Juniperus thurifera* var. *africana*, *Taxus baccata*, *Rhamnus alpina*, *Fraxinus xanthoxyloides*.

Az Atlasztól délre őshonos fajnak a következőket tekintik: *Populus euphratica*, *Acacia albida*, *Acacia raddiana*, míg a legdélebbi területeken elsősorban ezeket említik: *Acacia lae-*

ta, *Acacia scorpioides*, *Ziziphus mauritanicus*, *Myrtus nivel-*
lei, *Boscia senegalensis*, *Cupressus dupreziana*.

A klimatikus és domborzati tényezők összegződése alapvetően három nagy ökoszisztéma kialakulását tette lehetővé Algériában, ezek: erdő, sztyep és szaharai.

Az erdőn belül szintén három fő típust különböztethetünk meg:

- **Kifejezett mediterrán erdők** (szárazságtűrő erdőtársulások): a fő fajok között elsősorban az örökzöld tölgyek és a paratölgy található meg;
- **Lombhullató erdők:** kanári tölgy, algériai tölgy (*Quercus afares*), juharfélék stb.
- **Tülevelű erdők:** aleppói fenyő, tujafélék, atlasz cédrus stb.

A természetes flórában Algériában is számos, az ember számára gazdaságilag is értékes fajt találhatunk, 280 ilyen fajt sorolnak a gyógynövényekhez, 160-at a takarmánynövényekhez, 25 ipari növényként ismert, humán élelmezési célra 7 alkalmas.

A flóraelemeket előfordulási gyakoriságuk szerint is lehet csoportosítani, eszerint 35 faj ritkábban, 609 ritkán, 642 pedig nagyon ritkán lelhető föl a természetes flórában. Mivel az algériai flóraelemek 40%-a ritkának és veszélyeztetetnek tekinthető, érthető, hogy miért kapnak az erdők elsősorban védelmi, és nem gazdasági szerepet.

Az egyik legvédelemre szoruló faj a tassili ciprus (*Cupressus dupreziana*), amely Délkelet-Algéria hegyvidéki területén (Taszilin Ádzser) őshonos, a világ 12 legveszélyeztetettebb fajainak egyike, szerepel az IUCN vörös listáján. Algériában egyébként 2012 január 4. óta 77 növénycsalád 454 faja szerepel védendőként azon jogszabály felsorolásában, amely a nem természetett védendő növényfajokra vonatkozik.

A védelemre az országban két fő eszközt használnak: az *in situ* megőrzés a nemzeti parkok hálózatát takarja, míg az *ex situ* kifejezés mögött a botanikus kerteket találjuk, amelyeket Algériában már az 1930-as években elkezdtek kialakítani, számuk ma meghaladja a húszat.

Gyakorlati jelentőségük többek között abban van, hogy részben ezek jelentik a későbbi újraerdősítési programok egyik szakmai kiindulópontját. Azt, hogy ez mennyire fontos, mi sem érzékelteti jobban, mint hogy Algériában egy lakosra csupán másfél négyzetméternyi zöldfelület jut, miközben a nemzetközi normák szerint ennek legalább 10 négyzetméternek kell lennie.

Miközben a flóraelemek 40%-a valamilyen szinten veszélyeztetett, számos invazív és/vagy allergén faj is megtalálható az országban. Invazívnek tekintik többek között a következőket: *Acacia dealbata*, *Ailanthus altissima*, *Arundo donax*, *Leucaena leucocephala*, *Schinus terebinthifolius*, *Carapobrotus edulis*, *Lantana camara*, vagy éppen – minden bizonnyal a gazdálkodói tapasztalatok hiánya miatt – a közönséges akác (*Robinia pseudoacacia*), amelyben mind több szakember már nem ellenséget, hanem gazdasági és természetvédelmi szempontból egyaránt hasznos fajt lát.

Néhány sajátosság

Noha magyar léptékkal az ország komoly erdővagyonnal rendelkezik, hiszen 4 millió hektárt tartanak nyilván erdőként, a kép ennél sokkal árnyaltabb. Az ország területe ugyanis 2,382 millió négyzetkilométer, ami statisztikailag alig két százalékos erdőszültséget jelentene, viszont igaz, hogy az ország legnagyobb része – azaz a Szaharai-Atlasztól délre eső terület – gyakorlatilag sivatag, ahol sokfelé a 100 millimétert sem éri el az átlagos éves csapadék mennyisége,

¹ Az Atlasznak Algériában két párhuzamos vonulata van: az északi Tell-Atlasz és a déli Szaharai-Atlasz, a kettő között található a 2-300 km széles ún. Magasföld (Hauts-Plateaux), amely kelet felé haladva fokozatosan keskenyedik, mivel az Atlasz két vonulata a tunéziai határ közelében egyesül.

ilyen körülmények között pedig fölösleges is erdőről beszélni.

A statisztikánál maradván nagyon kevés az egy főre eső erdőterület is, hiszen a lakosság már most meghaladja a negyven milliót, és évente közel egymillióval gyarapszik az ország lakossága. Az Atlaszban és az attól északabbra lévő területeken viszont a klíma kedvez az erdőknek, különösen a magasabban fekvő területeken és az ország északkeleti részében, ahol az éves csapadék mennyisége sokfelé akár az 1000 millimétert is meghaladja – itt pedig lomb- és tűlevelű erdők egyaránt megtalálhatók.

Ezzel együtt az erdők elsősorban védelmi funkciót látnak el, a telepítések pedig megyei szintre lebontva, természetesen történnek az országos újraerdősítési programnak megfelelően. Minden megyében évente adott területet kell fásítani, ennek végrehajtója az országos erdészeti szolgálat, a szaporítóanyagot is ez a szervezet állítja elő, a jelentősebb művelési beavatkozásokat pedig egy szinten állami tulajdonú erdészeti gépmunkavállalat látja el.

Kitermelés, legalábbis magyar fogalmak szerint nincs. Bli-da megyében például évente alig háromezer köbméter. Ha elméletileg az ország minden megyéjében legalább ilyen szintű kitermelés lenne – de nincs –, 48 megyét alapul véve

A szentjánoskenyérfa (*Ceratonia siliqua*) a térségben vadon élő, nagy gazdasági jelentőséggel bíró faj, ezért nagy mennyiségben szaporítják a Központ csemetekertjében.

sem érné el országosan a 150 ezer köbmétert, szemben a magyarországi nyolcmillió köbméterrel.

A kivágott fa legtöbbször vagy beépítendő területen – azaz „útban” – van, vagy közművezetéseket veszélyeztet, vagy – és talán ez a leggyakoribb – valami miatt elpusztul, a szakemberek pedig a kitermelése mellett döntenek. Sem a Magyarországon elterjedt tarvágással, sem a száraló erdőműveléssel nem lehet találkozni. Nemegyszer látni viszont például olyan kerítést, amelyet lábom elhalt, farontók által megtámadott faanyagból készítettek...

Egyre ismertebb az erdő jóléti funkciója

Algériában is egyre inkább előtérbe kerül az erdő jóléti funkciója; a nagyvárosok és a jelentősebb turistacélpontok közelében (pl. a Chréa-csúcs a Tell-Atlaszban, Algirtól délkeletre) mind gyakrabban látni ugyanolyan erdei pihenőket, játszótereket, mint Európában. A hatóságok igyekeznek minél jobban föl hívni a társadalom figyelmét az erdők fontosságára, szerepére, így már találkozni olyan kezdeményezéssel is, melynek keretében a sportolókat és természetbarátokat faültetéssel kombinált kirándulásra invitálják.

(Folytatjuk)

Fotók: **Dr. Borovics Attila**

Az Év Erdésze Verseny — 2017

Kiíró: Országos Erdészeti Egyesület • Szervező: KASZÓ Zrt.

Időpont: 2017. június 21–22.

Találkozó: 7564 Kaszó, Kaszópuszta – Vadászház

Szállás: 7564 Kaszó, Kaszópuszta

Versenyhelyszínek: Kutas-Kozmapusztá; Kaszó, Kaszópuszta; KASZÓ Zrt. törzsterülete

A versenyre az erdőgazdálkodásban dolgozó (felsőfokú erdészeti képesítéssel nem rendelkező) erdésztechnikusok jelentkezhetnek. Nevezni a versenyre a vandorgyules.hu honlapon 2017. április 6-tól 2017. május 5-ig, a vándorgyűlésre való jelentkezéssel közös felületen lehet.

A jelentkezők a jelentkezésről visszaigazolást kapnak. A versenyen való részvétel csak előzetes jelentkezés és a részvételi díj befizetése mellett lehetséges.

A versenyzők nevezési díja 40 000 Ft/fő, a kísérők részvételi díja 20 000 Ft/fő. A nevezési és részvételi díj tartalmazza a versenyen való részvétel, a szállás és a teljes ellátás költségeit.

A versenyzők 25% kedvezménnyel vehetnek részt a Vándorgyűlésen.

A nevezési és részvételi díjakat a www.vandorgyules.hu honlapon a Tudnivalók a regisztrációhoz menüpontban megadott bankszámlaszámra, a megadott határidőig kérjük átutalni.

Szakmai kérdések esetén:

KASZÓ Zrt. • 7564 Kaszó

Tel.: +36 82 352 303

Fax: +36 82 352 314

E-mail: horvath.laszlo@kaszort.hu

Telefon: +36 30/403 1411

A regisztrációval kapcsolatban:

Országos Erdészeti Egyesület

1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Tel.: +36 1 201 6293

E-mail: titkarsag@oee.hu

Erdész üdvözlettel:

Galamb Gábor
vezérigazgató
KASZÓ Zrt.

Zambó Péter
elnök
Országos Erdészeti Egyesület

Kitüntetésátadások a nemzeti ünnepen

Elismeréseket adott át a miniszter a Földművelésügyi Minisztériumban

A vidék gyarapodása, a magyar gazdák teljesítménye az ország fejlődésének biztosítéka. Nélkülözhetetlen ahhoz, hogy – miközben Európában nagy erők dolgoznak azon, hogy az unió népei alávettett nemzetiségek szintjére süllyedjenek – Magyarország megmaradjon olyan nemzetnek, amely képes saját életét, sorsát irányítani – hangsúlyozta Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter az 1848/49-es forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából rendezett kitüntetési ünnepségen.

Fazekas Sándor emlékeztetett: március idusán múltunk egyik legfontosabb sorsfordulója előtt tisztelgünk. A világ magyarsága azokra a hősökre emlékezik, akik megteremtették a polgári modern Magyarországot, és bátran vállalták a harcot az idegen önkénnyel szemben. Bizonyosságot tettek arról, hogy a magyarság életrevaló nemzet, megvédi értékeit és érdekeit. Így volt ez 1848-ban, és így van ma is – mondta a miniszter.

Az ünnepségen Fazekas Sándor többek között Magyar Érdemrend Lovagkeresztje, Magyar Arany Érdemkereszt, Magyar Ezüst Érdemkereszt elismeréseket adott át.

Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést kapott

Beliczay István, a Kelebiai Erdészet nyugalmazott vezetője több évtizedes magas szintű erdészeti szakmai munkája, valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékének ápolását szolgáló tevékenysége elismeréseként.

Beliczay István

Sashalmi Miklósné, a KASZÓ Zrt. kerületvezető erdésze, az erdőterület gondos művelése és bővítése érdekében több évtizede lelkiismeretesen végzett munkája elismeréseként.

Szalay Sándor, a volt Vidékfejlesztési Minisztérium nyugalmazott kormánytisztviselője, erdészeti és vadgaz-

Sashalmi Miklósné

Szalay Sándor

dasági szakmérnök, a tartamos erdőgazdálkodás és a természetvédelmi célú erdőkezelés összehangolásában, valamint a természetvédelmi elvárásoknak megfelelő körzeti erdőtervrendszer kialakításában végzett szakmai munkája elismeréseként.

Életfa Emlékplakett Ezüst fokozata kitüntetést kapott

Muth Endre, a Mecsekerdő Zrt. nyugalmazott személyzeti vezetője hosszú, eredményes erdészeti, személyzeti vezetői és szakoktatói pályafutása elismeréseként.

Muth Endre

Életfa Emlékplakett Bronz fokozata kitüntetést kapott

Genáhl Mátýásné, a Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt. nyugalmazott vadászházi gondnoka öt évtizedes magas színvonalú szakmai tevékenysége, a Hajósszentgyörgyi Vadászház sikeres működtetésében végzett munkája elismeréseként.

Pálmai István, az ÉSZAKERDŐ Zrt. Sárospataki Erdészeti Igazgatóság nyugalmazott erdészeti igazgatója 25 éves

Genáhl Mátýásné

kimagasló színvonalon végzett szakmai, vezetői tevékenysége elismeréseként, aki a kitüntetést később veszi át.

Rengert István, a Mecsekerdő Zrt. nyugalmazott kerületvezető erdésze több évtizedes kiváló színvonalon végzett erdészeti tevékenysége elismeréseként, aki a kitüntetést később veszi át.

Szakács László, a Zalaerdő Zrt. Zalaegerszegi Erdészete nyugalmazott kerületvezető erdésze a zalai erdőgazdálkodás múltjának egyedüli kutatójaként,

Szakács László

a Zalaegerszegi életének színteréül is szolgáló különleges helyzetű erdőtümb gazdáljaként végzett kimagasló munkája elismeréseként.

Szélessy György, a Földművelésügyi Minisztérium volt Erdőrendezési Szolgálat, Zalaegerszegi Erdőtervezési Iroda er-

Szélessy György

dőtervezője, a tartamos erdőgazdálkodásban, erdőtervezésben és a vadgazdálkodásban végzett kimagasló szakmai munkája elismeréseként.

Az Országos Erdészeti Egyesület gratulál a kitüntetett kollégáknak!

Forrás: FM Sajtóiroda
Fotók: **Möcsényi Miklós**

Átadták az idei Pro Silva Hungariae-díjakat

Erdők Nemzetközi Napja a Földművelésügyi Minisztériumban

Az Erdők Világnapja alkalmából rendezett ünnepségen Fazekas Sándor miniszter és Bitay Márton Őrs, a földművelésügyi tárca állami földekért felelős államtitkára kitüntetésekkel adták át. Munkájuk elismeréseként hatan a Pro Silva Hungariae-díjat, négyen a Pro Silva Hungariae-emlékplakettet, tizenhatan pedig Miniszteri Elismerő Oklevelet vehettek át.

Fazekas Sándor a díjátadást megelőző beszédében felhívta a figyelmet arra, hogy Magyarország 90 év alatt megduplázta erdőterületét, ami azt jelenti, hogy az országban mintegy 2 millió hektár erdő van; ez az ország területének több mint 20 százaléka.

A tárca arra törekszik, hogy az erdőgazdálkodás pozitív folyamatai tartósak legyenek. Ezért az erdőtvény módosítása egyszerűsíti az erdőtelepítéseket, a magánerdő-gazdálkodók számára könnyítéseket, például kevesebb adminisztrációs terhet ír elő – mondta a miniszter.

Pro Silva Hungariae-díjat kapott Dézsmá György, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Erdészeti Igazgatósága osztályvezetője az erdészeti igazgatás, valamint az Országos Erdőállomány Adattár informatikai fej-

Dézsmá György

lesztéséért, a hazai és nemzetközi adatszolgáltatások lebonyolításában, az ágazati döntések előkészítésében, a statisztikai elemzésekben hosszú távon nyújtott kimagasló teljesítményéért.

Dr. Führer Ernő, a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Erdészeti Tudományos Intézet tudományos tanácsadója a tartamos erdőgazdálkodás ökológiai feltételrendszerének, környezetvédelmi jelentőségének újraértékelésében, továbbfejlesztésében több évtizeden keresztül végzett tudományos tevékenységéért.

Dr. Führer Ernő

Gősi István, a Pilsai Parkerdő Zrt. vezérigazgató-helyettese négy évtizedes szakmai munkája, a vállalászási ágazat létrehozása, a gazdasági stabilitás megteremtése területén végzett kiváló vezetői tevékenységéért.

Gősi István

Haraszti Gyula, az Ipoly Erdő Zrt. műszaki és erdőgazdálkodási vezérigazgató-helyettese kitüntetésben részesült a korszerű természetgondozó erdőművelési eljárások rendszerszintű

Haraszti Gyula

bevezetésében, a vadgazdálkodásban, közjóléti és turisztikai beruházások megvalósításában végzett kimagasló tevékenységéért, az Országos Erdészeti Egyesületben az Erdészeti Lapok korszerűsítésében és megjelentetésében végzett sajtótevékenységéért.

Pintér Csaba, a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Földműve-

Pintér Csaba

lészeti Igazgatóság igazgatója a magánerdő-gazdálkodás, vadgazdálkodás és természetvédelem területén végzett kimagasló szakmai munkájáért.

Dr. Stark Magdolna, a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar egyetemi docense kiváló színvonalon végzett oktatói, kutatói, szakírói tevékenységéért.

Dr. Stark Magdolna

Pro Silva Hungariae-emlékplakettet kapott

Bányai Péter, az ÉSZAKERDŐ Zrt. Központ erdőművelési vezetője két évtizedes erdőművelésben, erdőgazdálkodásban, továbbá informatikai és jog-

Bányai Péter

szabályi területen végzett kiváló szakmai munkájáért.

Nagy László, a ZALAERDŐ Zrt. nyugalmazott erdészeti igazgatója több évtizedes Zalacsány és Zalaegerszeg

Nagy László

térségében végzett magas színvonalú szakmai munkájáért és elkötelezettségéért.

Sárközy Tamás, az Ártéri Erdőbirtokossági Társulat és Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető Non-profit Zrt. hatósági és pályázati szakta-

nácsadója kitüntetésben részesül az erdőgazdálkodással összefüggő jogalkotásban, valamint az erdészeti támogatás jogcímeinek megnyitásában végzett munkájáért, a magán-erdőgazdálkodók

Sárközy Tamás

tevékenységét segítő társadalmi szerepvállalásáért.

Szakács István, a Bakonyerdő Zrt. erdésztigazgatója három évtizedes erdőgazdálkodásban, közjóléti fejleszté-

Szakács István

sekben, a környezeti nevelés és környezettudatosság növelésében végzett kimagasló vezetői tevékenységéért.

Miniszteri Elismerő Oklevelet kapott

Berger Péter, a Bakonyerdő Zrt. erdőgondnoka a bakonybéli erdészet területén az erdőgazdálkodásban, az erdőművelés és a fahasználat összhangjának megteremtésében végzett kimagasló szakmai tevékenységéért.

Berger Péter

Bózsó Gyula, az ÉSZAKERDŐ Zrt. Központ műszaki osztályvezetője az

Bózsó Gyula

Észak-magyarországi régió természeti és kulturális értékeinek megőrzésében, gyarapításában magas színvonalon végzett tevékenységéért.

Csapó József, a TAEG Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt. erdészetvezetője az oktatás, a kutatás, a természetvédelem, a közjólét és az erdőgazdálkodás területén végzett kimagasló tevékenységéért.

Csapó József

Csirke László, a Földművelésügyi Minisztérium Vadgazdálkodási és Tájégségi Főosztály tájegységi fővadásza a vadgazdálkodási tájegységek és vadászterületi ajánlások kidolgozásában, a tulajdonosi gyűlések előkészítésében végzett kimagasló munkájáért.

Csirke László

Csólya Mihályné, a NEFAG Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt. Monori Erdészet vezető könyvelője négy évtizedes magas színvonalon végzett könyvelői tevékenységéért.

Csólya Mihályné

Id. Fábián Béla, a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. kerületvezető erdészvadásza a természetes erdőfelújítások terén elért kiemelkedő és példaértékű munkásságáért.

Id. Fábián Béla

Gál László, a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. erdőművelési és közjóléti ágazatvezetője az erdőművelési és közjóléti ágazatban elért kimagasló szakmai eredményeiért.

Gál László

Kürti István, a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. kerületvezető erdészvadásza a zárttéri vadgazdálkodás terén elért kiemelkedő és példaértékű munkásságáért.

Kürti István

Madácsi Sándor, a KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt. erdészeti igazgatója három évtizedes kimagasló szakmai munkájáért és példaértékű közjóléti tevékenységéért.

Madácsi Sándor

Nagy Frigyes Vince, a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály erdészeti szakmai referense az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló tör-

Nagy Frigyes Vince

vény módosításában végzett kiváló tevékenységéért.

Radány Tibor, a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. területvezető erdésze a társaság területének erdőgazdálkodásában végzett kiemelkedő szakmai munkájáért.

Radány Tibor

Skultéti Mária, a NEFAG Nagykun-sági Erdészeti és Faipari Zrt. munkatársa, titkárnő négy évtizedes kimagasló, elhivatott vezérigazgatói titkársági ügyviteli tevékenységéért.

Skultéti Mária

Tőkei Csaba

Tőkei Csaba, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal nyilvántartási szakügyintézője hosszú ideje az erdészeti szakigazgatásban, az erdőgazdálkodás és természetvédelmi elvárások összehangolásában végzett magas színvonalú munkájáért.

A földművelésügyi miniszter és az állami földekért felelős államtitkár a ceremóniát követően felavatta a Debreceni Fafaragókör *Életfa* dombormű alkotását, amely a Darányi Ignác Terem előterében tekinthető meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület gratulál a kitüntetett kollégáknak!

Forrás: FM Sajtóiroda

Fotók: Nagy László

Szakértelem – Erkölc – Összetartozás

Országos Erdészeti Egyesület

Adószámunk: 19815905-2-41

Kedves Olvasónk!

- Ha fontos számodra az Erdészeti Lapok megjelenése;
- Ha fontos a Vándorgyűlés, az erdőszbarátság;
- Ha fontos az erdőkért végzett szakmai munka és még számos kiemelt ügy az érdekeink képviselésében,

akkor kérjük, adód 1%-ának felajánlásával támogasd Egyesületünket!

A fel nem ajánlott 1% számunkra egy elvesztett lehetőség.

Reméljük, támogatásra méltónak találsz a munkánkat!

Felajánlásodat, támogatásodat hálással köszönjük!

1%

NATURA 2000 konferencia Sopronban I.

A NATURA 2000 erdők kezeléséről, problémáiról, a biodiverzitás megőrzéséről tartott konferenciát a LIFEin-FORESTS program részeként a WWF Magyarország, valamint partnerei. A terepi programokkal és poszterkiállítással is színesített szakmai rendezvényre sokan voltak kíváncsiak. A téma fontosságát bizonyítja, hogy a Soproni Egyetem konferenciaterme szinte teljesen megtelt magán erdőgazdálkodókkal, az állami erdőgazdaságok képviselőivel, természetvédelmi szakemberekkel, kutatókkal és hallgatókkal.

A rendezvény elején a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának dékánhelyettese, *prof. dr. Bidló András* a tartamosság fontosságára hívta fel a figyelmet, amelynek jelentése az elmúlt évtizedekben jelentősen megváltozott. *„Mind a mai napig erősen kötődünk az erdők természetességéhez, és napjainkban már nem csak azt tartjuk fontosnak, hogy gazdaságilag legyen tartamos egy erdő, emellett a természetvédelmi szempontok is egyre inkább előtérbe kerülnek”* – utalt a dékánhelyettes arra, hogy ma már az erdő azon – természetvédelmi, közjóléti – funkcióit is megbecsüljük, amelyek nemcsak a fatermelést szolgálják. Beszédében a kihívásokról is szót ejtett, a klímaváltozás mellett kiemelve, hogy nagy feladat megőrizni az elmúlt évezredekben kialakult ökológiai rendszereket.

Dr. Gálbidy László, a WWF Magyarország erdőprogram-vezetője köszöntőjében kiemelte, hogy a NATURA 2000 területek egyik legfőbb problémája, hogy a tulajdonosok, a gazdálkodók sok esetben nem tudják, hogyan kell megvédeni egy-egy fajt, hogyan kell megőrizni vagy helyreállítani egy-egy élőhelyet. *„A Natura 2000 célok elérése nagymértékben a gazdálkodókon múlik, ami nagy terhet is jelent számukra. Hiszen új eljárásokat, módszereket kell alkalmazniuk, aminek komoly többletköltsége lehet. Ez a munka azonban támogatás nélkül nem várható el, hiszen a megőrzött értékek az egész társadalom javát szolgálják. Éppen ezért az erdőgazdálkodóknak érezniük kell, hogy a társadalom segít nekik ebben a munkában”* – emelte ki.

Rakonczi Zoltán, az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgató-

ságának szakpolitikai tisztviselője a NATURA 2000 hálózat kilitásairól szóló előadásában felvázolta, hogy Európát 176 millió hektár erdő borítja, amiből nagyjából 21% NATURA 2000-es terület. Magyarország esetében ez az arány egyébként 40%-os. Fontos célkitűzésként emelte ki, hogy legyenek olyan erdőtervek, amelyek a biodiverzitás védelmét is kellőképpen figyelembe veszik. A cél a mérhető javulás az erdőgazdálkodástól függő, illetve az általa érintett fajok védettségi helyzetében, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatásokban.

A tisztviselő a *NATURA 2000 és az erdők* bizottsági útmutatót is bemutatta előadásában, amelynek még nem készült el a magyar nyelvű változata. A kiadvány hasznos információforrás és javaslatgyűjtemény, amelynek célközönsége többek között a természetvédelmi és erdészeti hatóságok, a területkezelők. Az útmutató természetesen nem végleges, lezárt dokumentum, hi-

táson azonban lenne mit javítani. Problémaként fogalmazták meg többek között, hogy túl sok faj és élőhely mutat negatív tendenciát, a területek 50%-án nem megfelelő a természetvédelmi kezelés, hiányzik a finanszírozás, és tudáshiány is észlelhető. A vizsgálat következtében május-júniusban cselekvési terv születhet majd meg a NATURA 2000 területekhez kapcsolódva.

Előadása végén a tisztviselő a legnagyobb kihívások között említette a klímaváltozást, de kiemelte azt is, hogy az erdészeti igazgatás és a szakma presztízse is leépülőben van Európaszerte. *„A szakma súlya a döntéshozatalban megroggyant az utóbbi időkben, eközben pedig egyre nagyobb az igény a fára, például a biomassza kapcsán”* – fogalmazott, hozzátéve, hogy mindezek miatt aztán könnyen kialakulhat olyan helyzet, hogy miközben az erdőkre egyre nagyobb nyomás helyeződik, aközben a szakmai kezelés háttérbe szorulhat.

szén a tapasztalatokkal továbbfejleszhető, bővíthető. Esettanulmányokat és a gyakran ismételt kérdésekre válaszokat is tartalmaz. A jövőben minden uniós nyelven, így magyarul is elérhető lesz.

A jövőre vonatkozóan *Rakonczi Zoltán* elmondta, hogy a Bizottság több EU-s jogszabályt is vizsgálat alá vett az elmúlt időszakban, ami a NATURA 2000 rendszer alapjául szolgáló irányelveket is érintette. Megállapították, hogy az alap jogszabályok alkalmasak a feladatuk betöltésére, így ezeken nem kell változtatni, a megvalósí-

Pawel Paulaczyk Lengyelországból érkezett a soproni konferenciára, a Klub Przyrodników képviselőjében tekintette át az európai NATURA 2000 erdőket. A szakember kiemelten beszélt a biodiverzitás megőrzése és az erdőtulajdonosok munkája közötti összhang megteremtéséről.

Előadásában több lehetőséget is kifejtett, amelyek segítségével a biodiverzitás védelmezhető. Néhány erdő esetében megoldást jelenthet a kezelések teljes elhagyása, a beavatkozások megszüntetése. A szakember ugyanakkor kiemelte, hogy vannak olyan esetek,

amikor ez a konzervációs eljárás nem megoldás. Példaként egy skandináv területet mutatott be, ahol éppen azért tűntek el fajok, mert megszűnt a bolygatás. „Egyes fajok esetében szükséges az emberi beavatkozás. Ilyenkor a »csinálnunk mindent úgy, ahogy eddig tettük« elv lehet a megoldás a terület védelme érdekében” – mutatott rá a szakember. Mint mondta, a tradicionális erdőgazdálkodói, területkezelési módszereket nem kell minden esetben elhagyni. Adott helyzetben az összefüggő területen történő intenzívebb fakitermelések is fontosak lehetnek. Pawel Pawlaczyk beszélt a holtfa jelentőségéről, de arra is kitért, hogy egyes területeken az erdőtüz is hasznosnak bizonyulhat hosszú távon.

Aláhúzta, hogy sokszínűsége van szükség a megoldások tekintetében is. Van, ahol a hagyományos erdészeti rendszerekre van szükség; van, ahol specifikus, konzervációs megoldásokra, a kezelések teljes elhagyására. Mint mondta, Lengyelországban is megpróbálják megteremteni az egyensúlyt.

Živan Veselič, a Slovenia Forest Service szakembere előadásában felhívta a figyelmet arra, hogy Szlovénia erdőterületeinek 71%-a NATURA 2000-es terület. A szomszédos országban kiemelten fontos a természetközeli erdőgazdálkodás, aminek komoly hagyománya van. 1947 óta tilos a tarvágás, ráadásul a tervezésnél az erdő minden funkcióját figyelembe veszik, legyen az gazdasági, természetvédelmi vagy közjóléti. A szomszédos országban 10 évente készítik el a 14 darab regionális erdőgazdálkodási tervet, ezen belül pedig 232 egységgel dolgoznak.

A jövőre megfogalmazott céljaik között fontos, hogy fenntartsák az erdőrezervátumok hálózatát, és hogy erdeikben legalább 3% olyan holtfát tudjanak megtartani, amelynek átmérője minimum 30 cm. A szakember hangsúlyozta, hogy ugyanakkor törekednek arra, hogy kisebb, mozaikosabb területeken ez az arány lehetőleg 5–10% legyen. Hozzátette: országában létrehozta egy pénzügyi alapot is, amely a nagyobb arányú állami erdőkre fordítható.

A szlovén szakember kérdésre válaszolva arról is beszélt, hogy síkvidéken is több természetközeli erdőgazdálkodási módszert lehet alkalmazni a tarvágás helyett. Az egyik ilyen például az kislékes száralás.

Ulrich Mergner erdészetvezető, a Bayerische Staatforsten (bajor állami erdészet) szakembere *Természetvédel-*

mi szempontok a Steigerwald erdőgazdálkodásában címmel tartott előadást a konferencián. Elmondta, hogy a bajor vidéken nagy a tűzifa iránti kereslet, ráadásul sok fűrészüzem is van a területen. A fa iránti igény és a természetvédelem összehangolása éppen ezért nehéz feladat, de szemléletük az utóbbi időszakban jelentősen megváltozott. Ma már az ipari szempontból értéktelenebb, például odvas fákat ott hagyják a területen, hiszen ez segíti a biodiverzitás megőrzését, növelését.

A hallgatóság sorából ehhez kapcsolódva kérdés is érkezett, amely azt firtatta, hogy az így keletkező bevételkiesést ki téríti meg. *Ulrich Mergner* válaszában elmondta, hogy a jó minőségű ipari fa ára 70–140 euró/köbméter, míg az úgynevezett „élőhelyfák” ára nagyságrendekkel kisebb, ám szerinte nem okoz problémát az ebből adódó anyagi veszteség, hiszen az adott erdőt a biodiverzitás megőrzése miatt tartják fent. Hozzátette, hogy nagy mennyiségű holtfát hagynak a területen, állót és fekvőt egyaránt. A kezeléseknél, az élőhelynek számító fák megóvásának köszönhetően mára egy olyan rovarfaj is visszatelepült erdeikbe, amely már régóta nem volt jelen.

Érdekesség még, hogy egy jogszabály a fa regionális feldolgozását helyezi előtérbe. Eszerint a szállításhoz 5 km-es távolságra 5 euro, 200 km-es távolságra azonban már köbméterenként 20 euro szállítási díjat kell fizetni, így minden szereplőnek az az érdeke, hogy a helyben megtermelt fát a lehető legközelebbi üzemből dolgozzák fel, értékesítsék.

Dr. Erich Mayrhofer, az osztrák Kalkalpen Nemzeti Park igazgatója *NATU-*

RA 2000 szempontok érvényesítése védett területen címmel tartott előadást. A Felső-Ausztria déli részén fekvő, rendkívül változatos élőhelyekkel rendelkező nemzeti park tervezését 25 éve kezdték el, az igazgatóság idén 20 éves. Területe nagyjából 210 négyzetkilométer, erdeinek 80%-a állami, 20%-a magántulajdonosok kezében van.

30 különböző típusú erdő található a területen, nagy a biodiverzitás, amit az is jelez, hogy 1300 lepkefaj és több mint 1000 virágos, lágyszárú növény találja meg élőhelyét. A legtöbb erdőben nem, vagy csak minimális beavatkozást végeznek. Például az idős lucfenyőerdők esetében, ahol a bükkfelújulás erőteljesen jelentkezik, nincs szükség bolygatásra. A nemzeti park területén zónákat hoztak létre, a természeti, „vadon” zóna a belső részen, a kezelési zóna jellemzően a széleken található, de sok esetben ezekhez erdőterületekhez sem nyúlnak hozzá. Jövőbeli céljuk, hogy az erdészeti utak mennyiségét is jelentősen csökkentsék.

Megtudtuk, hogy területükön nem engedélyezett a fakitermelés, ahogy a halászat sem, viszont a gazdálkodásuk részét képezi a fenyők megfelelő kezelése, adott esetben fák kivágása a rovarok megelőzése érdekében. A nemzeti park legidősebb bükkfája 525 éves, a területen 7 különböző harkályfaj, rengeteg rovar és hiúz is él.

Lucie Trokanová, a LIFE kommunikációs szakértője elmondta, hogy 1992 óta 4500 sikeres program zajlott le támogatásukkal. A biodiverzitás mint finanszírozandó téma 4 jelentős területre oszlik, ebből az egyik a LIFEinFORESTS. Kiemelte, hogy fontos, hogy a klímaváltozással kapcsolatos programok is helyet kaptak a LIFE-ban, de az ismeretterjesztési feladatokra is nagy hangsúlyt helyeznek, ami főként az erdőtüzek megelőzéséről szól.

A LIFE legfontosabb célja az élőhelyek megóvása és helyreállítása, valamint a konkrét fajvédelem, éppen ezért a Natura 2000 célokhoz kapcsolódó projekteket is kiemelten fontosnak tartják. *Lucie Trokanová* elmondta, hogy jelenleg 15 új erdővédelmi projekt elindításáról tárgyalnak. Előadását végül egy spanyolországi puhafa ligeterdős projekt követendő példájával zárta, amelynek az invazív fajok visszaszorítása volt az egyik célja.

Kép és szöveg: **Gribek Dániel**
Erdő-Mező Online
(Folytatjuk)

Továbbfejlesztett kommunikáció, együttműködés és kapacitásbővítés a Natura 2000 erdők biodiverzitásának megőrzése érdekében

NATURA 2000 terepi program a Soproni-hegységben

A LIFEinFORESTS projekt keretében megrendezett Élő Erdő Konferencia második napján a soproni hegyvidék parkerdeiben kaphattunk képet a magyarországi NATURA 2000 erdők működéséről.

A terepi bemutató során a Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt. és a Fertő–Hanság Nemzeti Parki Igazgatóság munkatársai a szót egymástól átvéve mutatták be az egyes helyszínek példáin keresztül az erdőgazdálkodási, természetvédelmi és közjóléti funkciók érvényesítése érdekében végzett munkájukat. A csapatot vezető erdészeti és természetvédelmi szakemberek mindnyájan hosszú évek óta dolgoznak együtt, számomra egyértelműen érezhető volt, hogy a két oldal a sokéves munka során mennyit közeledett egymáshoz.

Az erdők kezelésében az elmúlt évtizedekben történt változások, a folyamatos erdőborítást is szolgáló átalakító üzemmód bevezetése, a lékes felújítás alkalmazása egy előremutató folyamat kezdete lehet ezeknek az erdőknek a változatosabbá és természetesebbé tételre szempontjából, miközben a közjóléti célok is jobban érvényesülhetnek a folyamatos erdőborítás biztosítása mellett. A terepi bemutatót részt vevő külföldi szakemberek is rámutattak ugyanakkor arra, hogy vannak még tennivalók. A bemutatott erdők korábbi kezelése során kialakított kijelölésbeli állapotából adódóan az állományok vertikális és horizontális strukturáltsága is elmarad az ideálistól. A meglátogatott erdőrészekben alacsony volt a változatos törzsalakú biotóp fák száma, illetve a holtfa tömege és méretbeli eloszlása is.

A résztvevők egyetértettek: a közösségi jelentőségű fajok hosszú távú fennmaradásának létfeltétele a megfelelő erdőgazdálkodással megteremtendő mikroélethelyek, különösen a holtfa,

illetve az odvas fák vagy az erdőszegegy megléte. Az erdész, természetvédelmi szakma együttműködésének jövőbeli kihívása lesz az, hogy ezek a szempontok minél magasabb szinten érvényesülhessenek, ezzel erdeink hármaskörét minél magasabb szinten tölthessék be az ökoszisztéma-szolgáltatások széles körét nyújtva.

A bemutatón a Károly-magaslaton található Károly-kilátó, valamint a Kőhalmy Vadászati Múzeum megtekintéséhez kapcsolódóan betekintést nyertünk Magyarország második legnagyobb, évente közel egymillió látogatót fogadó parkerdejének példáján keresztül, hogy a közjóléti funkciók és a NATURA 2000 célok érvényesítésének milyen lehetőségei vannak ilyen mérvű turisztikai igénybevétel esetén.

Közjóléti fejlesztései során az erdőgazdaság különös hangsúlyt helyez arra, hogy az erdőlátogatók a színvonalas közjóléti létesítmények használata során információs táblák segítségével kapjanak képet az ott folyó természetközeli erdőgazdálkodásról.

A Kőhalmy Vadászati Múzeum interaktív eszközök, játékok segítségével ismerteti meg az odalátogatókat az erdő értékeivel. A hely működtetői szerint a soproni gyerekek közül sok visszatérő

vendégük is van, így hozzájárulhatnak a jövő generációk szemléletformálásához is.

A túrát folytatva a csapat átalakító üzemmódú gyertyános-kocsánytalan-tölgyes állományokat keresztezett, amelyben ritka érdekességként jegegyefenyőújulat-foltokat is láthattunk.

A Soproni Egyetem kísérleti területén rövid áttekintést kaphattunk az Erdőmérnöki Kar munkatársai által végzett kutatómunka eredményeiből. A területen lévő lékekben elvégzett növényélet-tani, botanikai, mikroklímatis, termőhelyi, hidrológiai vizsgálatok eredményei rámutattak a felszárász, száraz tölgyesek lékes felújításának kihívásaira. A kutatási eredményeket részben már publikálták az *Erdészettudományi Közlemények* legutóbbi számaiban.

A szervezők nevében ezúton is szeretném megköszönni a tartalmas terepi programot a közreműködőknek: a TA-EG Zrt. részéről: *Ábrahám István, Bánáti László, Csapó József, Köveskúti Zoltán*, az FHNPI részéről: *Takács Gábor és Udvardy Ferenc*, a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának részéről: *Csiszár Ágnes, Sass Vivien, Eredics Attila, Kalicz Péter, Zagyvai Gergely*.

Kép és szöveg: **Bódis Pál** projektvezető, WWF Magyarország

Készült a LIFEinFORESTS projekt keretében az Európai Unió LIFE+ Information and Communication programjának és a Földművelésügyi Minisztérium pénzügyi támogatásával.

FÖLDÜNK IPARI FÁI

Az élő fa és a csodálatosan növekvő törzséből nyert anyag ősidőktől fogva az ember egyik legfontosabb társa. Nincs is talán olyan ember e Földön, akit ne ejtene ámulatba egy-egy fából készült tárgy vagy az a nyers erő, amely ellenállva a történelem minden viharának több ezer évig képes élni egy sziklaszirten.

A *Földünk ipari fái* nem csupán egy szakkönyv, amelyet akkor veszünk elő, ha az internet már nem ad elegendő választ a kérdéseinkre. Ez a könyv egy más világot jelent, amelyet erdész, faiparos és a fakanalat kezébe fogó háziasszony egyaránt ismer – a faanyag természetes érzésének világát.

A 200-féle faanyag különleges bemutatkozását 1300 kiváló fotó, magyar szerzők által közérthetően megírt szöveg és gondos szerkesztés teszi lehetővé. Formája kézikönyv, amely 48 oldalnyi névmutatója segítségével kiválóan kereshető. A mű bevezető fejezete egy gazdagon illusztrált, rövid használati útmutató – melyben rendszertani, faanatómiai, fafizikai és kereskedelmi alapok kerülnek elmagyarázásra – így a laikus olvasó is könnyen megértheti a leírásokat. Ezt követik kontinensenként és névsorrendben a szebbnél szebb fotók és érdekes leírások. Minden földrészt külön színvilág jelöl. A soproni könyvbemutatón egy hölgy megjegyezte: „*Olyan jó, hogy ez a könyv ilyen színes!*” – Bizony, hogy színes, mert a fák sajátos világa gyönyörű árnyalatokban pompázik!

A magyar olvasó mindeddig nem ismerhette meg ezt a végtelen változatosságot. A hazánkban korábban megjelent művek az európai faanyagokon kívül főként a KGST-piac adta lehetőségeknek megfelelően 20-30 trópusi faanyagot mutattak be az egykori analóg nyomdai technológiák által biztosítható minőségben. Az eddig megjelent kiadványok mélyen kifejtett tudományos infor-

mációkat hordoznak, jellemzően egy szűk szakmai réteg igényeit és az oktatást szolgálják.

Hogyan készíthetünk olyan könyvet, amelyet élvezettel forgathat bárki, aki a fát szereti? Hogyan mutathatjuk meg a világ faanyagainak ezer arcát? Hiszen egy fajaf is oly sokféle megjelenési formát rejt el magában!

A *Földünk ipari fái* prof. dr. Molnár Sándor és Zoltán György kezdeményezésére, az ERFARET Kiadó gondozásában, a szerkesztő- és szerzőtársak összefogásával a hazai asztalos, faiparos, fa-kereskedő és erdész szakmai körök és az érdeklődő lakosság tudásának és szakmai műveltségének gazdagítására, fél évszázados hiányt pótolva készült el.

A kiemelkedő minőséget és hitelességet garantálja, hogy a faanyagokat egyenként válogatva, a digitális technológia lehetőségeit kihasználva az alkotók színhelyes fotókat készítettek.

A nyomdai színbeállítások valódi faanyagok alapján kerültek jóváhagyásra. A tartalom szakmai színvonalát mutatja, hogy a faanyagjellemzések szövege legalább négy szakember által gondosan elvégzett ellenőrzés után kerülhetett a kötetbe. A külföldi fák bemutatásán kívül az európai faanyagok leírásai is átdolgozásra kerültek, így számos pontosítással és új ismerettel bővült a hazai faanyagok leírása. A mű külön érdeme, hogy több olyan érdekességet is felvillant, ami a magyar kultúrtörténet fontos része.

Hogyan érdemes forgatni e művet? Használjunk egy példányt a tanteremben, irodában vagy üzembn – az adatok segítsék a munkát, a vevő elképzeléseinek adjunk szárnyat, vagy érveljünk egy tárgyalás során: „*Márpedig ez a fa Afrikából nem jöhetett!*” Legyen egy kötet az otthonunkban is – nyugalmas esteiken ízelgessük az érdekes leírásokat, és a fotók által élvezzük a fa különleges világát! Tartsunk egyet az autóban, és bármelyik ismerősnek vigyük el, mutassuk meg: „*Nézd meg barátom, milyen csuda könyvem van!*”

Farkas Péter
ERFARET Kiadó

A Gulágra elhurcoltakra emlékeztek Napkoron

A szovjet munkatáborba elhurcolt mintegy 700 ezer magyar állampolgár közül csak körülbelül 400 ezren tértek haza. A deportálás során és a munkatáborokban mintegy 300 ezer honfitársunk vesztette életét, akik közül mintegy 10 ezer fő a Gulág büntetőtáboraiiban halt meg. Hazatérésük után a magyarországi titkosszolgálatok hallgatásra kényszerítették a lelkiileg (sokszor testileg is) megtört embereket. Az egykori elhurcoltak és túlélők – bár sajnos egyre kevesebben – mai is köztünk élnek.

A Gulág-GUPVI Emlékév Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei záró rendezvénye 2017. február 22–23-án a Nyírség szívében, Napkoron került megrendezésre a Napkori Erdőgazdák Zrt. szervezésében. Nagyszabású programokkal emlékeztek a szovjetek által kényszermunka- és hadifogolytáborokba elhurcolt honfitársainkra. A programot és az állandó kiállítást, valamint az emlékmű felállítását Magyarország kormánya, a VERITAS Történetkutató Intézet és a Napkori Erdőgazdák Zrt. támogatta.

Az ünnepi megemlékezés a napkori görög katolikus templomban, az elhurcolt halottak emlékére *Szocska A. Ábel*, a Nyíregyházi Egyházmegye apostoli kormányzója által celebrált görög katolikus szent liturgiával indult a nyíregyházi Görög Katolikus Papi Főfőköri közreműködésével. A liturgia keretében a jelen lévő emlékezők és hívek közös imádsággal adóztak a szovjet értelem elhurcoltak és megkínzottak emlékének, és közösen fohászkodtak az elhunytak lelki üdvéért, valamint a túlélők jó egészségéért.

Ezt követően a Napkori Erdőgazdák Zrt. Harangodi Erdei Iskolájának területén felállított emlékmű leleplezésére és a *Magyarok a Szovjetunió táboraiiban (1944–1956)* című állandó kiállítás ünnepélyes megnyitójára került sor a jelen lévő vendégek közös megemlékezésével.

A Himnusz közös eléneklése után *Csallóközi Zoltán* miniszterelnök-helyettesi főtanácsadó megemlékező beszédében tolmácsolta *dr. Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes gondolatait és üzenetét az eseménnyel kapcsolatban. Kiemelte, milyen fontos igaz történelmünk pontos ismerete és hiteles továbbadása a jövő generációinak. Megemlékezett a szomorú eseményekről egy-egy elhurcolt egyéni tragédiáját felelevenítve. Szemléletesen bemutatta,

mekkora szenvedést kellett kiállni azoknak a nőknek és férfiaknak, akiket politikai okokból, hamis vádak alapján a Szovjetunió távoli munka- és hadifogolytáboraiiba száműzték. Felhívta a figyelmet közös felelősségünkre, hogy emlékezzünk, és soha többé ne történ-

hessen meg hasonló tragédia egyetlen magyar embertársunkkal sem.

Dr. Szakály Sándor, a VERITAS Történetkutató Intézet főigazgatója beszédében hangsúlyozta a történelmi hitelesség fontosságát, valamint felidézte az emlékvé fontosabb momentumait, állomásait, külön kitérve a Napkoron felállított állandó Gulág-kiállításra és -emlékműre. Őszinte reményét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a jövőben Magyarország eljut oda, hogy a jövő nemzedékek a valós tényeken alapuló történelmet ismerhetik és tanulhatják majd meg az iskolában, addig is kiemelte a napkorihoz hasonló kiállítások fontosságát, melyek hiteles adatokat és képet nyújtanak egy letűnt kor szomorú emlékeiről.

Támba Miklós, a Napkori Erdőgazdák Zrt. vezérigazgatója köszönetet mondott mindazoknak, akik támogatták az emlékvé programjait, és hozzájárultak a napkori emlékmű és kiállítás létrehozásához. Megígérte, hogy a Harangodi Erdei Iskolába és Kerekérdő Turisztikai Központba látogató gyermekek és vendégek ezentúl az erdei

iskolai program részeként ismerkedhetnek meg történelmünk e sötét korszakának eseményeivel, tragikus sorsával. Megható szavakkal emlékezett az elhurcoltakra és a ma is köztünk élő túlélőkre. Köszöntötte a jelen lévő két elhurcolt túlélőt, *Juráncsik Antalt* és *Fodor Miklóst*, akiket családjuk is elkísért a megemlékezésre. Szeretetteljes szavakkal külön megemlékezett a napkori Anti bácsiról, aki majd' 100 éves kora ellenére mai napig aktív tagja az egyházi és helyi közösségnek, és évről évre részt vesz a helyi borversenyen.

A túlélők köszöntése után az egyházi méltóságok, *Szocska A. Ábel*, a Nyíregyházi Egyházmegye apostoli kormányzója, *dr. Soltész Mihály* napkori görög katolikus parókus, valamint *Zubály Lajos* napkori római katolikus plébános közösen megáldották az átadott kiállítást és az emlékművet.

Csallóközi Zoltán miniszterelnök-helyettesi főtanácsos és *Seszták Oszkár*, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Közgyűlésének elnöke közösen megkoszorúzták az emlékművet. Ezt követően *Támba Miklós*, a Napkori Erdőgazdák Zrt. vezérigazgatója és *dr. Spinyhért Zsolt*, Napkor nagyközség polgármestere helyezték el koszorújukat. Végül, de nem utolsósorban a magyar erdész-vadász társadalom nevében *Bajdik Péter*, a Földművelésügyi Minisztérium Vadgazdálkodási Tájégségi Főosztályának főosztályvezetője és *dr. Sárvári János*, a MEGOSZ ügyvezető elnöke koszorúzták meg a napkori Gulág-emlékművet.

Február 23-án a program esti záróakordjaként a napkori Jósika Miklós Általános Iskola tornatermében csaknem teltház mellett a *HOBO a Gulágon* című különleges, koncertszerű HOBÓ-emlékest nyújtott maradandó, szívbemarkoló élményt a jelen lévő közönségnek. A feledhetetlen műsor a Gulágon keletkezett magyar és szovjet dalokból, valamint *Viszockij orosz ellenzéki költő műveiből* állt, tisztelegve az áldozatok emléke előtt, és művészilag megjelenítve az elhurcoltak által átélte borzalmakat.

Domina Norbert
turisztikai és közjóléti ágazatvezető,
Napkori Erdőgazdák Zrt.

Fotó: **Móricz Csaba**

Együttműködési megállapodás az Egyesület és a Soproni Egyetem között

2017. március 2-án tartotta meg a Soproni Egyetem az ünnepélyes névadó szenátusi ülését, ahol a felszólalók mindegyike – többek között dr. Semjén Zolt miniszterelnök-helyettes, dr. Palkovics László oktatási államtitkár, Ugron Ákos Gábor a Földművelésügyi Minisztérium állami földekért felelős helyettes államtitkára, prof. dr. Faragó Sándor rektor és dr. Dinnyés Álmos kancellár – fontosnak nevezték a felsőoktatási intézmény háromszáz éves hagyományain, a gyakorlati tapasztalaton és a megújuláson alapuló tudás átadását.

Az egyetem új stratégiáját 2015-ben kezdték kialakítani, középpontjában az értékfókuszúság, a környezettudatosság, a kreativitás, a gyakorlatorientált szemlélet és az együttműködések állnak.

Ennek szellemében az ünnepi szenátusi ülés alkalmával **Zambó Péter** az OEE elnöke, prof. dr. Faragó Sándor rektor és dr. Dinnyés Álmos kancellár együttműködési megállapodást írt alá az Egyetem és az Egyesület között. A megállapodás kézjegyekkel történő szentesítése után az Országos Erdészeti Egyesület elnöke rövid beszédet tartott, melyet az alábbiakban idézünk.

Zambó Péter elnök rövid beszédet tartott a szenátusi ülésen

„Másfél évszázados Egyesületünk köszönti a 2018-ban már az erdészeti felsőoktatás 210. születésnapját ünneplő Alma Materünket! Szervezetünk egy töről fakad, azonos értékeket képvisel. Szeretném felhívni a figyelmet a két szervezet Selmecről indult közös történelmére, egymástól elválaszthatatlan fejlődésére, közös céljainkra, együttműködésünk szükségességére és lehetőségeire. Azonos hagyományokra épül elkötelezettségünk, összetartásunk, hűségünk az erdő és a Haza iránt. Neves elődeink magasra tették a mércét, hozzájuk méltónak lenni embert próbáló feladat.

A közelmúlt is bőven adott lehetőséget az összefogásra. Napjainkban is fejlődik, szorosabbá válik az Egyetem és az Országos Erdészeti Egyesület kapcsolata. Jövőnket meghatározó közös eredmény az ötéves, osztatlan erdőmérnök-képzés visszaállítása. Közös erőn erősítjük Egyetemünk kizárólagosságát a magyar erdőmérnök-képzésben. Mert itt garantálható a lehetősége az ökológiai, műszaki és gazdasági tudományok integrált oktatásának, hagyományaink továbbvitelének.

Az Egyetem az Egyesület fő partnere volt a 2012-ben megszületett Erdőstratégia tanulmány elkészítése során. Patinás és emlékezetes ünnepeket szerveztünk közösen. Erősítjük az erdészek önazonosságtudatát, tovább visszük szakmánk történeti értékeit. Az Egyesület által alapított Erdészcsillag Alapítvány ösztöndíjjal segíti az arra érdemes erdőmérnök hallgatókat.

Balról jobbra az aláírók: dr. Dinnyés Álmos, prof. dr. Faragó Sándor és Zambó Péter

Együttműködésünk folytatása minden területen kívánatos. Érdekérvényesítő képességünk fejlesztése elsőrendű közös ügyünk. El kell fogadtatnunk, hogy az erdészek az erdő ügyének letéteményesei. Példát mutatunk a szélsőségekkel szemben: mi erdészek az életközösség egészében gondolkodunk.

Az Egyesület stratégiája több ponton azonos az Egyetem érdekeivel. Feladatunk a szakma és az Egyesület vonzerejének növelése. Az elmúlt hat évben többször elmondtam: Legyen jó dolog az Egyesület tagjának lenni! Legyen jó dolog ma Magyarországon erdésznek lenni!

Az erdészeti oktatás és továbbképzés színvonalának európai szintű fejlesztése szintén közös feladatunk és ügyünk. Hagyományaink őrzéséről és ápolásáról egy pillanatra sem feledkezhetünk el.

Feladatunk egységünk, összetartásunk megőrzése is. Megállapodásunk aláírásával most már írásba is foglaltuk, hogy elsőrendű közös célunk szakmánk rangjának, befolyásának, az erdészek elismertségének, az Alma Mater és az Egyesület súlyának, presztízsének további erősítése.

Mindezek szellemében, a legnagyobb örömmel szentesítettük a hosszú távú együttműködésünk kereteit és szabályait lefektető megállapodást. Jó szerencsét, Üdv az erdésznek!”

Az Egyetem oktatásban betöltött szerepe, egyedülálló képzést nyújtó szolgáltatása, illetve az Egyesület erdészeti szakmai tudása, elért eredményei erősítik egymást. Ennek kihasználása, kamatoztatása nemcsak kölcsönösen előnyös, a szűkebb és tágabb értelemben vett környezet, illetve a társadalom érdekét is szolgálja – áll az együttműködési megállapodás szövegezésében.

Eszerint az Egyesület és az Egyetem az ország erdőterületének fenntartható hasznosítását szolgáló képzési rendszer működtetése, továbbá az erdészet és az erdészeti oktatás népszerűsítése, valamint a társadalmi elismertetés legmagasabb szintre történő emelése érdekében működnek együtt. Törekednek arra, hogy közöttük tartós és eredményes szakmai munka alakuljon ki, amely mindkét fél javát szolgálja. Eszközökkel és lehetőségekkel segítik a jövő erdőmérnök szakembereit, hogy az elméleti tudás megszerzése mellett ismereteiket minél hatékonyabban ültethessék át a gyakorlatba is.

Szöveg: **Nagy László**

Kép: **Nagy László, kisalfold.hu/G.M**

Újraélednek a Vándortáborok

Sajtótájékoztató Budapesten

A tervek szerint idén nyártól újraindul az eredetileg 1909-ben a Vándordíák Egyesület alapításával megszületett csoportosan szervezett erdei és vízi diákvándorlás mozgalma, melyet az 1920-as, 1930-as években a cserkész mozgótáborai teljesítettek ki. Hosszú kényszerzünet után az 1970-es években éledt újjá néhány elhivatott tanár kezdeményezéseként úttörő-vándortábor mozgalom néven, amit már a korszak turisztakírói is előszeretettel honismereti vándorlás elnevezéssel illettek.

Az 1973 és 1990 között eltelt tizenhét év alatt több mint 250 000 diák kerekedett fel és járta be gyalog a hazai tájakat, komoly erőfeszítéssel küzdve le a domborzat és a terep adta akadályokat, hátukon cipelve „kenyerüket és házukat”.

Erdőkben túrázni, vizeken evezni sok gyermek álma ma is. Az országot megismertetni, kalandokra lehetőséget adni pedig a szülők, a pedagógusok fontos célja. Ezt a célt szolgálva július és augusztus között gyalogos és vízi vándortáborokat indítanak felső tagozatos, illetve középiskolás diákok számára.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium támogatásával meghirdetett Vándortábor 2017 program célja a sport és a természetjárás, valamint az azon keresztül megvalósuló egészség- és környezettudatos életmód támogatása az érintett korosztályos fiatalok körében, továbbá az ismeretátadáshoz szükséges elkötelezett pedagógiai munka képzésekkel történő megalapozása és elismerése.

Az Erdei Vándortábor-programot szakmailag az Országos Erdészeti Egyesület koordinálja öt állami erdőgazdaság (Bakonyerdő Zrt., Pilisi Parkerdő Zrt., Ipoly Erdő Zrt., Egererdő Zrt., Mecsekerdő Zrt.) szerves részvételével. Egyesületünk céljaul tűzte ki a hazai tájakon történő erdei túrázás népszerűsítését, a hazai erdők világának megismertetését, felfedezését a diákok számára.

A program bemutatására március 29-én sajtótájékoztatót tartott a Magyar Kajak-Kenu Szövetség budapesti székházában a Kerékpározásért és aktív kapcsolódásért felelős kormánybiztoság, a Magyar Kajak-Kenu Szövetség, az Országos Erdészeti Egyesület és a Testnevelési Egyetem.

Balról jobbra: Mocsai Lajos, Kammerer Zoltán, Révész Máriausz, Schmidt Gábor és Lomniczi Gergely

„Fantasztikus kezdeményezésnek tartom ezt, amelynek célja, hogy a fiatalok a szabadidejük minél nagyobb részét a természetben töltsék. Nem csinálunk mást, mint egy régen már jól működő vándortábort indítunk újra, de az akkori gyalogos lehetőség most kiegészül a vízi túrázással is. Az ország adottságai nagyszerűek ehhez, a sportági háttér pedig komoly szakmai segítséget jelent” – mondta Révész Máriausz kormánybiztos.

Az erdei vándortáborok esetében 5 útvonalon mintegy 130 túra indítására lesz lehetőség. Minden útvonalon 6 éjszakát és 7 napot töltenek el az iskolai csoportok. Lomniczi Gergely, az Országos Erdészeti Egyesület főtitkára elmondta: a Mátrában, a Börzsönyben, a Pilisben, a Bakonyban és a Mecsekben várják az általános iskolák felső tagozatos, illetve a középiskolás gyerekeket, akik egy hét alatt 60–80 kilométernyi utat tesznek meg, útvonalanként 3–5 táborhelyet vesznek igénybe, azaz a csoportok a legtöbb helyen két éjszakát töltenek el. A fiatal generáció számára különösen fontos, hogy ebben az életkorban kijussanak az erdőbe, hiszen ez a korosztály a legfogékonyabb a természeti értékek elfogadására – mondta a főtitkár.

A vízi vándortáborokban négy útvonalon, 6 napos turnusokban vehetnek részt a gyerekek, akiket képzett vezetőik, biztonságos túrafelszerelések és előre kiépített sátozó táborok várnak. Kammerer Zoltán háromszoros olimpiai bajnok kajakos, a Magyar Kajak-Kenu Szövetség elnökségi tagja elmondta: a vízi vándortúrák a Dunán, a Mosoni-Dunán, illetve Északkelet-Magyarországon, a Tiszán zajlanak, utób-

biak végállomása Tokaj, ahová a Rétközi-tó felől, valamint Dombárd és Tiszabercel érintésével is el lehet jutni 6 nap alatt. „Én abba a korosztályba tartozom, akik még a vízi túrákon nőttek fel. Sok élménnyel gazdagodtunk, barátságok, kapcsolatok, szerelmek alakultak ki egy-egy ilyen túra során” – mesélte el Sydney és Athén ötkarikás bajnoka.

Schmidt Gábor, a Magyar Kajak-Kenu Szövetség elnöke azt hangsúlyozta, fontos, hogy a két szervezet támogatja egymást ebben a társadalmi szerepvállalásban: „Jó dolog, hogy van átjárás a két táborozási lehetőség között, és az egyik erősíti a másikat. Mindnyájunk nevében mondhatom, olyan élményt szeretnénk adni, ami egy életre szól.”

A pedagógusok számára a Testnevelési Egyetem akkreditált, szakirányú vándortábor-túra vezetői tanfolyamot indít 30 órás képzéssel. „Öt perc alatt kellett döntenünk, és pár hét alatt megalkotnunk egy olyan képzési rendszert, amely egyedülálló Magyarországon. Így leszünk képesek már idén nyárra megfelelő számú túra vezetőt integrálni a programba. Négyszeres apukaként és hamarosan nyolcszoros nagypapaként fontosnak tartom a biztonságot, erre különösen odafigyeltünk a szakmai anyag összeállításán” – mondta Mocsai Lajos, a Testnevelési Egyetem rektora, aki fontosnak tartja, hogy a fiatalok földrajzi, történelmi és kulturális szempontból is megismerjék az országot úgy, hogy mindemellett komoly fizikai megterhelést is kapnak.

Szöveg és kép: **Nagy László**

Forrás: www.oee.hu,
www.erdeivandor.hu, MTI

Pálosok és a Debreceni Technikum

Az Erdészettörténeti Szakosztály 2017. évi első rendezvényét március 1-jén tartotta az Erdészeti Információs Központ Budakeszi úti előadótermében. Szakosztályülésünket részvételükkel tisztelték meg a Szeniorok és Tiszteletbeli Tagok Tanácsa és a Budapesti FM helyi csoport tagjai is.

Elsőként *dr. Tóth Aladár* tartott előadást *A magyar erdők szerzetesei, a pálosok* címmel. A pálos szerzetesek története azért érdemel különös figyelmet, mert ez az egyetlen magyar alapítású és – a történelem viszontagságai ellenére – máig is fennálló szerzetesrend.

A kereszténység felvétele utáni évszázadokban a keresztény hit mélyen áthatotta népünk lelkét. Sokan éreztek hivatást arra, hogy az erdők mélyére elvonulva, Istennek szentelt magányban éljenek remeteéletet. 1225 táján Bertalan pécsi püspök a Mecsekben élő remeteket gyűjtötte össze egy kolostorba. A korabeli remetek példaképe a 3–4. században élt thébai *Remete Szent Pál* volt, ezért kezdték az öt követő szerzeteseket pálosoknak nevezni. *Boldog Özséb* esztergomi kanonok a Pilis hegységben élő remetékéből szervezett kolostort, majd a mecseki kolostorral való szervezeti egyesítés után Boldog Özséb lett a pálos rend első magyarországi tartományfőnöke.

Az új magyar alapítású szerzetesrend hamarosan virágzásnak indult, tevékenysége lassan kiterjedt szinte egész Európára. A híres Jasna Gora-i Mária-kegyhelyet is magyarországi pálos szerzetesek alapították 1382-ben a lengyelországi Czésztowában. Mátyás király idejében a történelmi Magyarország területén 131 pálos rendház, kolostor, remeteség mellett Európa-szerte 61 telephely volt a rend kezelésében.

Mivel az ország védelméből is tevékenyen kivették a részüket, a törökök ahol csak tudták, tűzzel-vassal irtották a Pálosokat. Érdekesség, hogy az előadás színhelyeül szolgáló épület udvarán található a Pálosok egykori rendtartományi központjának, a budaszentlőrinci apátságnak a közel-múltban feltárt romjai.

A törökkori hatalmas pusztulás és vérvesztés után a rend megkezdte vallási tevékenységének lassú újjáépítését, egészen míg II. József 1786-ban felvilágosultnak szánt rendeletével betiltotta a pálosok tevékenységét.

Az újrainszertelés kísérletek csak 1934-ben jártak sikerrel, amikor lengyel segítséggel Budapesten, a Gellért-hegy oldalában felépített sziklakápolnában és kolostorban alakították ki a pálosok új központját, amelyet 1950-ben a szerzetesrendek általános feloszlata szüntetett meg.

A rendszerváltás után ismét lengyel segítséggel indult újra a Gellért-hegyi sziklakápolnában a magyar pálosok tevékenysége, amelyet mára már öt helyszínen oktatási, karitatív és vallási tevékenység egészít ki.

Az erdők mélyén megbújó, építészetileg is jelentős egykori pálos templom- és kolostorromoknál évente tartanak búcsúnapi szentmiséket, megemlékezésül a pálos szerzetesrend közel 800 éves tevékenységéről. A legfontosabb erdei pálos emlékhelyek a mai Magyarország területén a teljesség igénye nélkül: a budaszentlőrinci egykori apátság romjai, Kesztyél-Klastrompuszta, a Balaton-felvidéken Salföld, a Zselicben Gálosfa-Páloskert, Pécs mellett Jakab-hegy stb.

Második napirendi pontként *Puskás Pál* mutatta be *A Debreceni Erdészeti Technikum és diákjainak története* című, közelmúltban megjelent könyvét.

Más szakmák képviselői sokszor irigykedve emlegetik az erdészösszetartás, erdészszolidaritás jelenségét. Mi erdészek persze érezzük, hogy ebből az érzésből sokkal többet is el tudnánk viselni, hiszen a 21. század elidegenedett, individualista közegében különösen értékesek a pozitív emberi kapcsolatok. A szakmai barátságok kiindulópontjai a fiatalkori élmények, az erdészeti szakoktatási intézményekben elsajátított szakmaszeretet, egymás megbecsülésének érzése.

A könyv elején a szerző áttekinti a középfokú erdészeti szakoktatás előtörténetét, majd rátér az 1950–1955 közötti időszakra, amikor a mai szegei Kiss Ferenc Erdészeti Szakiskola jogelődje ideiglenes körülmények között Debrecenben folytatta tevékenységét. Megemlékezik a korszak kiemelkedő tanáregyenységeinek munkájáról, és felidéz az időszak rendkívül nehéz politikai légkörét.

258 személy volt, aki Debrecenben szerezte meg technikus oklevelét, vagy legalább tanulmányainak egy részét itt végezte. A debreceni diákok életpályájának végigkövetése bizonyítja, hogy az itt végzett diákok az élet minden területén megállták helyüket, öregbítették a magyar erdészeti szakoktatás hírnevét.

Balról jobbra: Puskás Pál, dr. Tóth Aladár, Béni Kornél és Kiss Csaba

Reméljük, hogy a rendszeresen megtartott évfolyam-találkozók a továbbiakban is segíteni fogják a szakmai barátságok fennmaradását. A könyv az erdészszak, a kollegialitás fenntartásának, építésének szép példája. Külön köszönet illeti a szerzőt, Puskás Pált, aki a szép, igényes kivitelű könyv anyagát összegyűjtötte, és magánkiadásban közreadta.

A rendezvény végén az Erdészettörténeti Szakosztály tagjai a szakosztály belső ügyeit tárgyalták meg. *Dr. Oroszi Sándor* szakosztályelnökünk nyugdíjba vonulása és élet-helyzetének megváltozása miatt bejelentette, hogy lemond a szakosztály elnöki tisztségéről. 28 évi szakosztályelnöki időszaka alatt az Erdészettörténeti Szakosztály műkedvelő társulatból tudományos műhelyé változott. A szakosztály időszakos kiadványa, az *Erdészettörténeti Közlemények* 93 kötete pedig a digitalizálása következtében mára már közkinccsé váltak.

A szakosztály tagságának régi vágya, hogy az erdészettörténeti tevékenységbe szakmánk fiatalabb képviselőit is fokozottan bevonjuk, ezért a tagság egyöntetű szavazással *Kiss Csaba Imre* fiatal tagtársunkat választotta szakosztályelnökké. Fiatal elnökünk tevékenységéhez sok sikert kívánunk!

Béni Kornél

szakosztálytitkár

Kép: **Szakács László**

28 év az Erdészettörténeti Szakosztály élén

Szinte hallom a következő szerkesztőbizottsági ülésen, ahogy az elnökünk rosszállását fejezi ki, amiért az áprilisi lapszámban róla szóló cikkanyagot jelentettem meg a szakosztálytagtársak segítségével. Ezért gyorsan megelőzve a történelem forgó kerekét nyomtatékosítom, hogy nem valami rosszul értelmezett megemlékezést vagy mellődöngető személyes méltatást adunk közre, hanem csupán röviden összefoglaljuk a majd' három évtizednyi egyesületi szakmai munka fontosabb eredményeit, néhány archív képpel fűszerezve. 28 év megérdemel annyit, hogy legalább a Lapok hasábjain ne csak tudomásul vegyük a szakosztály-elnökváltás hírének tényét.

(Nagy László)

Dr. Oroszi Sándor 1972-től az Egyesület tagja. 1983-ban lépett az Erdészettörténeti Szakosztály tagjainak sorába. Kezdetben ifjúsági titkári funkciót töltött be, majd 1989-től a tagság a szakosztály elnökévé választotta, melyet 28 évig példátlan eredményességgel vezetett. Eddigi erdészettörténeti tevékenységét lehetetlen néhány sorban összefoglalni, így csak a legfontosabb szakmai állomásokról idézünk fel néhányat.

1983 nyarán kezdte el szakírói munkásságát. Még ebben az évben elkészítette első tanulmányát az alföldfásítással

tart. 22 kötet a saját műve, 7 kötetnek társszerzője, ezenkívül a *Közlemények* valamennyi kötetének szerkesztését, sajtó alá rendezését személyesen végezte.

A *magyar erdészeti irodalom bibliográfiája 1965–1990* és *A magyar erdészeti irodalom bibliográfiája 1935–1944* című nélkülözhetetlen forrásfeldolgozásokat Oroszi Sándor Bartha Dénessel közösen készítette, 1995–1996-ban. Több könyvet is írtak együtt számos témakörben. Ezek közül kiemelkednek a Selmechányáról, az Erdészeti Akadémiáról írt történeti összefoglalók, melyek mindmáig a selmeci szellem megőrzésének fontos állomásai és egyben a legjobb útikalauzok is a városba látogatók számára.

Dr. Oroszi Sándor legnagyobb ívű munkája a 14 kötetes *Az Erdőgazdálkodás története Erdélyben* című monumentális sorozata, melynek utolsó kötete 2013-ban jelent meg. Tudományos alaputatást végzett, de mellette összegzésre is törekedett. Elmondható, hogy Erdély erdőgazdálkodásának története ennek köszönhetően az egyik legjobban feltárt terület, különösen annak fényében, hogy Kádár Zsombor és társai is több könyvvel járultak hozzá az erdélyi erdészettörténet gazdagításához.

A legutóbbi időszak munkásságából merítve kiemelésre érdemes a Madas András emlékiratait feldolgozó könyvsorozat szerkesztői munkája, a sorozat szintén az OEE gondozásában, az *Erdészettörténeti Közlemények* 90. és 91. köteteként jelent meg.

Szakírodalmi munkásságának csúcsa az OEE fennállásának másfél évszázados jubileumára az Egyesület által megjelentetett háromkötetes *A magyar erdőgazdálkodás képes története* című albumsorozat. A páratlan kiadványban a hazai erdészettörténet összefoglalását vehetjük kézbe 1867-től kezdődően, eddig nem publikált archív képanyagok, kordokumentumok segítségével.

A szakírói tevékenységének 30. szerzői évfordulóján megjelent utolsó erdélyi kötetéből vett igen tanulságos idézettel zárjuk a szakosztályelnöki munkásságot messze nem teljeséggel bemutató összefoglalónkat: „...Kádár Zsombor kollégámat is vigasztaltam (s ez egy Fekete Lajos-parafraízis): az erdészeti író sorsa csak a visszhangtalanság lehet. Mégis el kell fogadni azt az alapigazságot, amely szerint a tudomány a jelenben vizsgálja a jövőt – de a múltból átvett értékekkel.”

**Béni Kornél, Nagy László,
Szakács László**

Képek: Szakács László, Nagy László

kapcsolatban, amely a következő évben megjelent a *Magyar Mezőgazdasági Múzeum Közleményei* című kiadványban. 1984-től rendszeresen publikált az *Erdészeti Lapokban*. 1986-ban jelent meg első könyve *A magyar természetvédelem kezdetei* címmel az OEE kiadásában.

1990-ben útnak indította az *Erdészettörténeti Közlemények* új sorozatát, amely napjainkban már a 93. kötetnél

Az erdészképzés aktualitásai

Az Országos Erdészeti Egyesület Oktatási Szakosztálya 2017. március 7-én tartotta soron következő ülését a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának tanácstermében. A szakosztályülésen a szakosztály tagjai mellett a hagyományosan erdészeti szakképzéssel foglalkozó oktatási intézmények képviselői, valamint az erdőgazdaságok és az egyetem Erdőmérnöki Karának oktatói is részt vettek.

A szakosztályülésen a tagok először *prof. dr. Lakatos Ferenc* dékán *Változások az erdőmérnökképzésben* című előadását hallgatták meg. A dékán az előadás első részében az Erdőmérnöki Karon folyó képzéseket ismertette, majd a jogszabályi változásokból adódó feladatokat mutatta be. A megjelent *Képzési, kimeneti követelményekhez* (KKK) igazodva új mintatervet kell készíteni, amelyet 50–70 kredit értékben a mesterképzést megalapozó témakörök, 120–140 kredit értékben az erdőmérnöki szakmai ismeretek és 75–95 kredit értékben a választás szerinti szakmai ismeretek alkotnak.

Ismertette azokat az elvárásokat is, amelyeket az új mintatanterv kialakításakor figyelembe kell venni. Ezek: a tantárgyak számának lehetőség szerinti csökkentése, a heti óraszám és a kreditszám megegyezőségének megszüntetése, az üzemi gyakorlatok hosszának csökkentése, a kontaktórák számának csökkenté-

se. Az előadást követően a szakosztály tagjai kérdéseket tehetek fel.

Hoczek László, a Roth Gyula Erdészeti és Faipari Szakképző Iskola és Kollégium igazgatója hozzászólásában felvázolta a középfokú képzés jelenlegi helyzetét, és felhívta a figyelmet arra, hogy ismét rendkívül nagy szükség lenne az erdőmérnök-tanár-képzés bevezetésére, hiszen a középfokú iskolák számára rendkívül fontos az erdőmérnök-tanári végzettségek biztosítása.

A második napirendi pontban *Andrésiné dr. Ambrus Ildikó* szakosztályelnök tartott előadást a középfokú oktatási intézmények által köthető tanulószerveződésekről, az együttműködési megállapodások lehetőségeiről, valamint a nyári gyakorlatokról. Kiemelte annak a jelentőségét, hogy 2016. február 1. óta az FM-hez tartozó agrárszakképző intézményeknek lehetőségük van tanulószerveződést kötni a saját akkreditált tanágazásukban gyakorlatot teljesítő

diákokkal, ami ösztönzően hathat a szakmában tanulóakra. A nyári gyakorlatok terén pedig fontosnak tartja, hogy az együttműködési megállapodással gyakorlatot teljesítő diákok esetében is készüljön az erdőgazdaságok számára egy részletes tematika a gyakorlatok során teljesítendő feladatokról.

A harmadik előadást *Halápi Nándor*, a szakosztály titkára tartotta. Előadásában tájékoztatót a szakmai tanulmányi versenyekről. Részletesen ismertette a Vadászvetélkedő feladatait, az Országos Szakmai Tanulmányi Verseny feladatait és megvalósításának módját, illetve azokat a problémákat, amelyek a versenyszervezések során jelentkeznek. Tájékoztatót *dr. Szepesi László* erdész-gépész versenyről is, amely jelenleg a nemzetközi erdészverseny válogatóversenye.

A szakmai versenyekhez tartozik még a szakmunkásképzésben részt vevő tanulók *Szakma Kiváló Tanulója Versenye*, amelyről a szakosztály elnök tartott még kiegészítést.

A következő napirendi pontban a tagok a 2017. évi egyesületi programokról, különösen az oktatást érintő eseményekről kaptak részletes tájékoztatást.

A hivatalos program lezárását követően még kötetlen beszélgetést folytattunk az oktatás aktuális problémáiról.

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó
szakosztályelnök

Fotó: **Gribek Dániel/**
Erdő-Mező Online

A Muzsikál az erdő 2017-es programjai

A Muzsikál az erdő-rendezvénysorozat 2017-ben a 14. évadára készül. Fő célja az erdő és a zeneművészet erejével a környezettudatos életvitel irányába mozdítani a rendezvény résztvevőit.

Idén három térségben jelentkezik a *Muzsikál az erdő*. Az év első eseménye, a *Muzsikál az erdő a Hírös Városban* 3 napos programfolyama május 26–28. között kerül megrendezésre Kecskemét közelében, a Nyíri erdőben, valamint Lakitelek–Tóserdőn.

Az év legnagyobb eseménye a *Muzsikál az erdő–Mátrai Művészeti Napok* 9 napos programfolyama július 1. és július 9. között kerül megrendezésre.

Ősszel pedig a *Muzsikál az erdő* a

Körösök völgyében szeptember 29. és október 1. között Gyula térségében, Gyula–Városerdőn, valamint Nagyvárad közelében szerveződik. A rendezvény 2016-ban vált először határokon átnyúlóvá, idén is tervezzük határon túli rendezvényt, valamint fellépési lehetőséget biztosítunk határon túli művészek számára az itthoni rendezvényeinken.

A Prima- és Nógrádikum-díjas rendezvény valamennyi napján lélekben felkészülünk a szakvezetéses erdei séta során a klasszikus zenei és a népzenei erdei koncertekre, ahol országos, sőt világhírű előadóművészek és a helybéli művészeti élet kiválóságai nyújtanak egyszeri, megismételhetetlen erdei koncertélményt. Nem marad el az erdei sport, a színvonalas zenei és kézműves-

gyermekprogram, a helyi termelők bemutatkozása. A természethez kötődő képzőművészeti kiállítások, a *Muzsikál az erdő*-s pályázatok is – fotó, képzőművészet, irodalom és gyermekrajz – a rendezvény oszlopos tagjaivá váltak.

Tervezett helyszíneink: *Tar*, *Szurdokpiüspöki*, *Szentkút*, *Mátraalmás*, *Gyöngyöstarján*, *Gyöngyössolymos*, *Gyöngyöspata*, *Kékestető*, *Galyatető*.

Várunk minden erdőjáró, művészetkedvelő látogatót a 2017. év *Muzsikál az erdő*-rendezvényeire! Részletes információt, a programjainkat megtalálják honlapunkon, a www.muzsikalazerdo.hu-n. Hiszen ha *Muzsikál az erdő*, akkor „jókedv, erdei értékek, művészetek, barátság, testi-lelki feltöltődés”!

A szervezők

“Muzsikál az erdő”

2017

www.muzsikalazerdo.hu

Könyvtárunk 2016. évi beszámolója

Az Országos Erdészeti Egyesület 2016-ban ünnepelte fennállásának 150. évfordulóját. A jubileumi év feladataiból és eseményeiből az Egyesület szakkönyvtára is jelentős mértékben kivette részét amellelt, hogy a mindennapos könyvtári, levéltári szolgáltatási tennivalókat is ellátta. Az elmúlt esztendő eredményeit, történéseit a következőkben szeretnénk összefoglalni.

A könyvtár látogatottságával kapcsolatban elmondható, hogy a múlt évben több mint 300 fő (304 fő) kereste fel könyvtárunkat. Természetesen – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően – ebben nem szerepeltek a rendszeresnek mondható egyesületi rendezvényeken részt vevők létszámát. A látogatók, látogatói csoportok közül néhányról külön is említést teszünk. Az év első felében, februárban, márciusban és májusban három finn erdészcsoporthoz is fogadtunk, amelyek összlétszáma megközelítette a 40 főt. Nálunk jártak a Kecskeméti Katona József Gimnázium tanulói. A Kertészeti Egyetem tanárai és diákjai az idén is meglátogattak minket dr. Sipos András professzor kíséretében, aki sajnos utoljára járt nálunk.

Az Országos Erdészeti Egyesület helyi csoportjai és szakosztályai közül a könyvtár falai között üdvözölhettük a Győri, az Egri és az Erdélyi Helyi Csoportokat, valamint az Oktatási Szakosztályt. A könyvtárban fogadtuk dr. Szikra Dezsővel Ajtony Juditot, aki Thék Endre, a neves műbútorasztalos leszármazottja. Az ő bútorgyárában készültek az Országos Erdészeti Egyesület egykori székházának berendezési tárgyai éppúgy, mint az Országház, a Kúria, az Operaház vagy éppen a Gresham-palota bútorai.

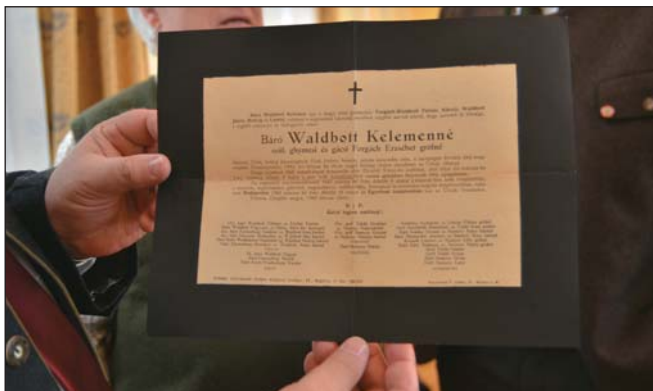
A könyvtár állománygyarapodása tartotta az elmúlt években megszokott, mintegy 400 kötetes ütemet. Az ajándékozásból, illetve beszerzésekből származó könyvek közül az archív kötetek aránya mintegy 10%-os volt 2016-ban. Gyűjteményünk adományozói közül külön is köszönetet szeretnénk mondani Gyűrky Jánosnak, Szenek Zoltánnak, Náday Magdának, Kőrös Lászlónénak, és külön hálával emlékezünk meg

Babos Jenő és Jablonkay Zoltán nagy mennyiségű, jelentős dokumentumot tartalmazó ajándékaról. Köszönet érte!

Különösen értékes és megemlíten-dő dokumentum az árverésen vásárolt, dr. Kiss Ferenc főerdőtanácsosnak szóló díszoklevél és a dr. Sipos András professzor által a könyvtárnak a j á n d é k o z o t t 1887–88-ból származó valétakönyv. Különlegességnek számít dr. Szikra Dezső ajándéka, báró Waldbott Kele-

mené korabeli gyászjelentése is. Egyesületünk egykori főtűtkára az elmúlt évben is számos értékes dokumentum, érme megvásárlásában segítette könyvtárunkat, amit nagyon köszönünk! Köszönjük, hogy Kiss Csaba kollégánk 2016-ban is folyamatosan figyelemmel kísérve az árveréseket sokat tett könyvtári állományunk értékes darabokkal történő gazdagításáért!

Fontos esemény volt könyvtárunk életében, hogy megjelent a Wagner Károly Alapítvány és a könyvtár tevékenységét bemutató igényes kiadvány, és ugyancsak 2016-ban elérhetővé vált az Alapítvány rendkívül színvonalas honlapja is. Ezzel szakkönyvtárunk ismertsége jelentősen nőtt.

báró Waldbott Kelemenné gyászjelentése (dr. Szikra Dezső adománya)

A könyvtár gyarapodásáról, a különleges beszerzésekről négy alkalommal adtunk hírt az Erdészeti Lapok hasábjain az elmúlt év során.

A bevezetőben említett szoros értelemben vett könyvtári és levéltári tevékenységen kívül a következő egyesületi feladatokban vállaltunk szerepet 2016-ban:

- az OEE-pantheon aktualizálása, bővítése;
- az Erdészeti Lapok arcképcsarnokához szükséges életrajzok összeállítása;
- az OEE jubileumi évére előadás készítése egykori elnökeinkről;
- a Wagner Károly Alapítvány kiadványához és honlapjához a szöveges részek összeállítása;
- az OEE 150. évét bemutató előadás tartása helyi csoportoknál;
- a Bedő-szobor FM-árkádok alatti felállításában való közreműködés;
- a sepsiszentgyörgyi Székely Vadászati Kiállítás épületében létrehozott Bedő Albert-emlékszoba előkészítési munkáiban való részvétel;
- a Vándorgyűlésről fotóalbum készítése;
- az OEE-almanach előkészítő munkáinak folyamatos végzése;
- a Köztelek utcai, 1866. december 9-i egyesületi megalkulás tiszteletére készített emléktábla-avatás teljes előkészítése, adminisztrációja, megszervezése.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani az Országos Erdészeti Egyesület Elnökségének és a Wagner Károly Alapítványnak, amiért egész évben folyamatosan biztosították a könyvtár működését és az állomány tervszerű gyarapítását.

Kérünk mindenkit, hogy továbbra is támogassa Egyesületünk és Könyvtárunk ügyét!

Dr. Sárvári János
a könyvtár őr

Archív Valéta-könyv (dr. Sipos András adománya)

Jeszenszky András (1945–2017)

2017. február 7-én érkezett a szomorú hír, hogy eltávozott körünkől Jeszenszky András, a Napkori Erdőgazdák Zrt. nyugalmazott szakirányító erdésztechnikusa.

1945. március 14-én született Nyíregyházán. Édesapja mezőgazdász, édesanyja háztartásbeli volt. Mivel már gyerekkorában vonzódott a természethez, az általános iskola után a Szegedi Erdészeti Technikumba nyert felvételt, ahol 1964-ben technikus oklevelet szerzett. Ezek az iskolai évek meghatározták életét.

1964-ben a Felsőtisza Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságnál különböző beosztásokban végezte munkáját.

1973 márciusától a Szabolcs-Szatmár-beryei TESZÖV-nél 2000 márciusáig szakirányított. Kiváló munkájáért „Kiváló termelőszövetkezeti munkáért” kitüntetésben részesítette a TOT. 1984-ben a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatala a fásítási munkáját elismerve oklevéllel tüntette ki.

2000 márciusától a Napkori Erdőgazdák Zrt. munkatársa volt. Ágazatvezetőként megszervezte a magán- és egyéb erdőgazdálkodók erdészeti szaktanácsadását. Munkája során mintegy 6000 hektár erdő telepítését irányította. Szakmai irányításával közel 50 település erdőtulajdonosainak erdőgazdálkodását segítette magas szakmai szinten. Több neves szakmai program megszervezésében, bemutatákon vett részt. Az ERTI-vel kiváló munkakapcsolata révén kísérleti munkákban is bizonyította rátermettségét. Az Országos Erdészeti Egyesületnek 52 éve tagja volt. Több választási cikluson keresztül egyesületi küldöttként tevékenykedett.

2006-ban a MEGOSZ Rimler Pál-éremmel adományozott a magánerdő-gazdálkodás kiemelkedő szervező- és erdőtelepítő munkájáért. 2006-ban az OEE Decrett Jószef-éremmel kitüntetésben részesítette.

Felesége Nagy Sarolta, akivel 47 évet éltek le a jóban-rosszban. 1971-ben született lányuk, Andrea. Nyugdíjas éveiben boldogságot jelentettek unokái, Martina és Aliz. Technikumi osztálytársaival évente találkoztak az ország

különböző helyszínein, és mint egy család, úgy örültek minden újabb összejövetelnek.

2014-ben egészsége megrendült, állapota romlani kezdett. Ez év január végén kórházba került, ahol már nem tudta legyőzni halmozódott betegségeit.

Az erdő volt az otthona, munkássága végét ért. Ő a lehetőségek alapján a legtöbbet tette az erdészársadalomért, az erdőkért és az erdőgazdálkodókért. Emléke megmaradt a visszaköszönő erdőkben.

Jeszenszky Andrea

Áprily Róbert (1944–2017)

Megint szegényebb lett az erdészársadalom egy kiváló emberrel és erdészrel. Olyan kollégától búcsúzunk, aki teljes odaadással, példás lelkiismeretességgel szolgált egy életen át a magyar erdészet

és a bajnai erdők ügyét.

Ez az életút 1944-ben kezdődött Süttrőn. Áprily Róbert kora ifjúságától fogva erdésznek készült. Középfokú erdésztechnikusi végzettségét 1963-ban szerezte meg Sopronban. Erdőmérnöki diplomáját 1969-ben kapta meg szintén Sopronban.

Az erdőmérnöki oklevél megszerzése után az akkori Telki, későbbi Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság bajnai erdészeti részéhez került műszaki vezetőnek. Ennél az erdészetenél, első és egyetlen munkahelyéhez kötődött teljes szakmai pályafutása, innen ment nyugdíjba erdészvezetőként. Egész életében fontosnak tartotta a baráti kapcsolattartást, az erdész-összefogást és a hagyományok ápolását.

Két fia közül az idősebbik szintén az erdész hivatást választotta, és ő is erdőmérnöki diplomát szerzett. Derűs, egyenes egyéniségét mindenki szerette. Nem az elismerésért dolgozott, munkájában mindig érezni lehetett az erdész hivatás szeretetét. Tette a dolgát szerényen, tisztességesen, emberségesen a szakma és a köz érdekében.

Szakmai munkássága, lokálpatriotizmusa és ennek emléke legyen példa a fiatalabb erdészgenerációk számára.

A váratlan, tragikus autóbaleset hirtelen ragadta el szerettei és jó barátai köréből.

Temetésére március 11-én óriási részvétel mellett került sor a bajnai temetőben, a római katolikus egyház szertartása szerint.

Évfolyamtársai a selmeci hagyományoknak megfelelően a temetés után klopacska hangjai mellett korszótórésszel búcsúztatták a „Praeses dalának” soraival.

„Cimbora most rád köszöntjük valamennyi pobarat

*S ha majd rád hant borul, mi hű utódodul
Véssük sírkövedre fel:*

*Mit itt borít a rög: a barátság szent s örök!
Mit itt borít a rög: a barátság szent s örök!”*

Barátossy Gábor

Fodermayer Vilmos (1944–2017)

Elment Fodermayer Vilmos, alias „Stüszí”, az igaz vadász. Február 19-én, gyógyíthatatlan betegségben csendesen elhunyt.

Életútja 1944. augusztus 2-án kezdődött Tatán, erdészcsaládban. Életpályáját megszabta, hogy édesapja is erdőmérnök, nagyapja és dédapja is erdész volt. Fia, az erdőmérnök ifjabb Vilmos ötödik generációként viszi tovább az erdész hivatást.

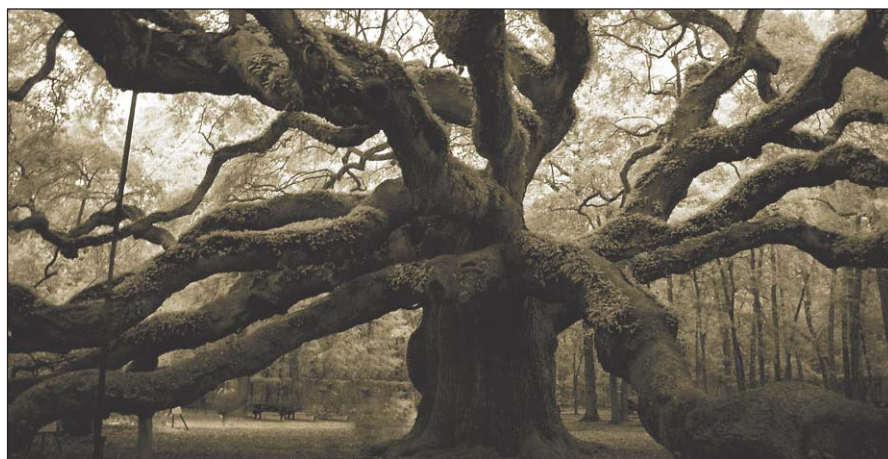
Erdőmérnök-hallgatóként Vilmos volt az igazi erdész, megjelenésében, egész mentalitásában, a hagyományok ápolásában is elhivatott erdész és vadász volt. Az erdészösszetartás, a bajtársiasság, a szakmai igényesség és etikus magatartás mindig vezérlőelvei voltak. Az alapvető emberi értékeket, a hazaszeretetet, a család szeretetet, a szakmaszeretetet és a barátságot mindig kiemelten fontosnak tartotta.

A végzés után 1969-ben fiatal erdőmérnökként a Gemenci Állami Erdő és Vadgazdasághoz került, Party István keze alá. 1970-től a Pörbolyi Erdészeti vadászati műszaki vezető volt. Bátaszéken lakott pedagógus fellegével, három gyermekük született. 1990-től vadászati erdészvezető, majd vadászati osztályvezető lett az erdőgazdaság központjában. Vadászati munkássága itt teljesedett ki igazán a világhírű gemenci vadállomány védelmében és fejlesztésében. Közben két cikluson keresztül a Vadászkamara Bács-Kiskun Megyei Hivatásos Vadásztagozatának alelnöke is volt. Következetes, határozott szakemberként az erdő és a vadállomány elkötelezett védelmezőjeként dolgozott.

Sokat jelentett neki Erdély: nyugdíjasként a Székelyföldön, a Görgényi-havasok ölében vetette meglábat az ősi földön, a saját maga által épített kis házban, a fenyvesek meghitt, csendes környezetében.

Tette a dolgát a szakma szürke eminenciásaként, tisztességesen. Ápolta és tartotta a fiatalkori barátságokat egy emberöltőn keresztül. Halálával egy igazi, az erdő- és a vadgazdálkodás iránt elkötelezett szakember és jó barát távozott körünkől. Búcsúztatása február 28-án Bátaszéken, temetése március 3-án Tatán, a Környei úti temetőben volt, a római katolikus egyház szertartása szerint, nagy részvétel mellett.

Barátossy Gábor

A fehér kőtorony magánya

A Keleti-Bakony jellegzetes közép-dunántúli karsztvidék, mely a Zirci-medencétől a távoli földtörténeti korok során mélybe zökkent Móri-árokig, a Vértes nyugati határáig húzódik. Táblaszerű hegyrögein triász kori mészkő és dolomit sásbércek sorakoznak, melyeket párhuzamosan futó völgyek választanak el egymástól.

A tájegység szívet jelentő magas fekvésű és majd' mindig szeles Tési-fennsík termékeny löszrel fedett karsztja rejti a Bakony legmélyebb aknabarlangjait, zsombolyait, de a környék szűk, szurdokszerű mészkővölgyeiben is számos kőfülke vagy úgynevezett zsványlik nyílik.

A fennsík dél peremét az Öreg-Futóné hegycsoportjának délkelet felé lealacsonyodó, erdőtakaróval borított mészkőbérc-sorozatai, kibillent rétegfejei alkotják, melyek fokozatos átmenetet jelentenek a Veszprém-Várpalotai-fennsík kopárabb dolomitos világá felé.

A Thury család kőerősségéről méltán országos hírű várpalotai vártól északnyugat felé, szinte csak futamodásnyira, de már a kelet-bakonyi erdők mélyén, kiugró sziklabérc tetején, magányos fehér kőtorony meredezik az ég felé.

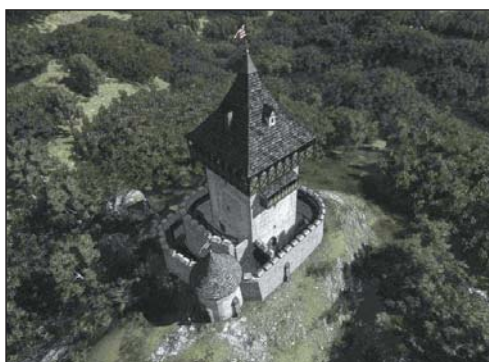
A térképet böngészve kissé rejtélyesnek tűnhet, hogy a kőromnak két neve is van: Pusztapalota és Bátorkő. Sőt! Hogy a bizonytalanság még tovább fokozódjon, a bakonyi várakat taglaló szakirodalomban elmélyedve egy harmadik és egy negyedik elnevezés is felbukkan, Ópalota illetve Warad néven.

Meglehetősen szokatlan, hogy az erdeink mélyén megbújó nem kis számú, érdekes történelmi szerepük ellenére sokszor alig ismert középkori kisváraink esetében ennyi névváltozat forogjon közszájon. A történelmi tudományok iránt érdeklődők máris szimatot foghatnak: valami rejtély húzódik a háttérben.

Ahány várkutató, vártörténész, helytörténész annyi elmélet született már ennek az elnevezésbeli torlódásnak a feloldására, de a kellő részletességű terepi felmérések, régészeti kutatások, tárgyi leletek hiányában ezek alapvetően elméleti fejtegetések szintjén maradnak.

Az biztos, hogy Várpalota környékén több középkori (kora Árpád-kori vagy tatárjárás utáni) eredetű várunk is emelkedett, ami nem csoda hiszen fontos királyi birtok volt a Bakonyerdő e keleti tája, Székesfehérvártól és Veszprémtől is szinte látótávolságra.

Valószínűleg más-más időszakokban és más-más funkciók ellátására építettek fel őket, a vadászkastélytól az uradalmi központig. Jó bizonyíték, hogy a török kori metszeteken a Thury-vár mögött emelkedő hegycsúcson minden ábrázoláson jól látható egy másik erősség is, jelen esetben valószínűleg a lombkoronák fölé emelkedő fehér kőtoronyunk.

A fent vázolt történelmi sokféleséget nem is célom tovább boncolgatni, akit érdekel bőséges szakirodalmi forrás áll rendelkezésre. De előre borítékolható, hogy nem fog tisztán látni a kérdéskörben, egyes helytörténészek határozott kijelentései ellenére sem. De talán nem is kell!

Felverteze a fenti ismeretekkel e bakonyi várom felkeresése során, inkább azt érdemes szem előtt tartani, hogy ha kellően mélyre hajolunk múltunk megismerése során, rájövünk, hogy milyen gazdag a középkori magyar történelem és milyen magas kulturális és technikai színvonalat valósítottak meg elődeink, az államalapítástól kezdődően viszonylag rövid idő alatt. Az, hogy ennek nyomait ma már meglehetősen energiaigényes felkutatni és nem lépegethetünk emlékeink épen maradt falai között, magunkba szívva a korszak hangulatát, az már egy másik hosszú történet következménye.

Nagy László

Képek: *varak.hu*, *OSZK Képtár*, *G.Tamás/Flickr*

Telepítésre ösztönöz az erdőtörvény módosítása

Ülésezett az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának Erdészeti Albizottsága

A megváltozott jogi és gazdasági környezet indokolja a 2009-es erdőtörvény módosítását, amely telepítésre ösztönzi a tulajdonosokat – közölte az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottság Erdészeti Albizottságának ülésén az Albizottság elnöke. Gyórfy Balázs kiemelte: a többhónapos társadalmi vita eredményeként szakmailag megalapozott módosító javaslat kerül a honatyák elé. A mostani stratégia alapján Magyarország erdőszűlségét 27 százalékra kívánják emelni (a mostani erdőszűlség valamivel 20 százalék felett van az országban). A jelenlegi telepítési ütem azonban ezt a szándékot nem támasztja alá. Ezért a módosítás a gazdasági érdekeket is szem előtt tartva kívánja ösztönözni a tulajdonosokat, mindenképp a magán-erdőgazdálkodókat a telepítésre. Bitay Márton Őrs, a Földművelésügyi Minisztérium állami földekért felelős államtitkára a parlament előtt lévő jogszabályjavaslat ismertetésekor kitért rá: a módosítással nem kívánták újraírni a magyar erdőgazdálkodás szabályrendszerét. Csak olyan változásokra tettek javaslatot, amelyeket a változó körülmények miatt – gyakorlati tapasztalatok alapján – a régebbi szabályozásokban új-

ragondolandónak ítélték a szakemberek. A gazdasági érdekeket szolgáló erdőknél – például az energiacélú ültetvények esetében – a gazdasági szempontok kerültek előtérbe. Azoknál az erdőknél viszont, ahol a természeti állapot megőrzése a fontos – például a magyarországi őshonos fajok egészségi állapotának megőrzése, az erdő szerkezetének a megóvása a cél –, az elsődleges szempont a természet védelme maradt.

Forrás: **MTI, hirado.hu**

http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/telepites_ostonoz_erdotorveny_modositas

♦♦♦

Kormányhatározat született az első Nemzeti Tájstratégia elfogadásáról

Kulturális, ökológiai, környezeti, szociális, gazdasági közérdek tájaink védelme

A Kormány 1128/2017. (III. 20.) Korm. határozatával elfogadta hazánk első – 2017–2026 időszakra vonatkozó – Nemzeti Tájstratégiáját. A természeti és kulturális örökségnek alapvető eleme a táj, amely elősegíti a helyi kulturális fejlődést, továbbá hozzájárul az emberek jóllétéhez, valamint jelentős szerepet játszik a nemzeti és helyi identitás kialakulásában és megerősítésében. A Nemzeti Tájstratégia az Európa Tanács Európai Táj Egyezményének szellemiségét idézi, ennek

megfelelően a védelem-kezelés-tervezés hármas eszközrendszerét alkalmazva határozza meg a célokat és feladatokat. A Nemzeti Tájstratégia megalkotása és végrehajtása során kiemelt szándék és cél, hogy a táj védelme, kezelése, tervezése társadalmilag elfogadott közügy legyen.

Forrás: **FM Sajtóiroda**

http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/kormanyhatározat_nemzeti_tajstrategia

♦♦♦

Fejlesztési terv jelent meg a mezőgépgyártásra

Az erdészeti gépésítés is a kiemelt célok között van

Kutatóközpont létrehozásával, informatikai fejlesztésekkel, valamint a megfelelő képzés, forgalmazási irányok kialakításával fejleszti a kormány a hazai mezőgépgyártást, a részletekről szóló határozat megjelent a Magyar Közlönyben. Fontos része a stratégiának egy olyan pályázati rendszer kidolgozása, amely előtérbe helyezi a hazai gyártmányú géprendszereket, mindezt úgy, hogy versenyképesebbek legyenek a hazai gazdálkodók számára az egyéb rendszerekkel szemben. Kiemelten a talajművelésben, a labortechnikai eszközök-nél, a vetés, a gyümölcsstermesztés, az állattartás, valamint az erdészet területén használatos gépfejlesztésekre és gyártmányokra vonatkozóan.

Forrás: **Magyar Idők**

http://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/fejlesztési_terv_mezogepgyartas

HASZNÁLJA TAGSÁGI KÁRTYÁJÁT!

Az Országos Erdészeti Egyesületben fennálló tagságot 2012-től tagsági kártya igazolja. Az OEE-kártya tulajdonosa egyre több kedvezményt vehet igénybe a különböző vásárlási lehetőségektől kezdve a vadász-házi szállásokig. Az aktuálisan elérhető kedvezmények listája a www.oee.hu oldalon olvasható, évente egy alkalommal az Erdészeti Lapok is közli.

Az Egyesület vezetése a kártya használatára biztat minden egyesületi tagot! A kedvezményrendszer igazi értékét, minél szélesebb körű elfogadottságát a rendszeres kártyahasználat alapozza meg. A kártya névre szól, sorszámmal és vonalkóddal van ellátva, az Egyesület titkársága évente érvényesíti. A 2017-re szóló érvényesítő matrikát azok a tagok kapják meg az Erdészeti Lapokon keresztül, akik eleget tettek az adott évre vonatkozó tagdíjfizetési kötelezettségüknek.

A kedvezményrendszerrel és a tagsági kártyával kapcsolatos bármely kérdésben felvilágosítás kérhető az Egyesület titkárságán (titkarsag@oee.hu, 06 1 201 6293) vagy a helyi csoport titkároknál.

Partnereink:

Megérkezett az akkus gépek

ÚJ GENERÁCIÓJA

Szivos Marton

Szivos Márton
világbajnok vízilabdázó

„Amikor csak tehetem, a szabadidőmet a Balaton északi partján, nyugodt környezetben töltöm. Ilyenkor igyekszem kizárni magam körül a külvilágot. A STIHL akkus gépeit a fotózás kedvéért vettem először a kezembe, de azonnal olyan érzésem támadt, mintha évek óta velük dolgoznék. Kedvenc akkus szegélynyíróm nemcsak könnyű, kényelmes és környezetbarát, de a gondolataimat is segít elterelni. Mielőtt lemerülne, teljesen feltölt energiával. Én ezért ragaszkodom a STIHL akkus gépeihez.”

Az akció időtartama: **2017. április 1. – május 31.**

STIHL FSA 45 szegélynyíró
39 900 Ft

ÚJ

ANDREAS STIHL KFT.
2051 Biatorbágy-Budapark, Paul Hartmann u. 4.
Telefon: (+36-23) 418-054
Akción termékek: stihlnemzedekek.hu
Általános információk: stihl.hu

STIHL®